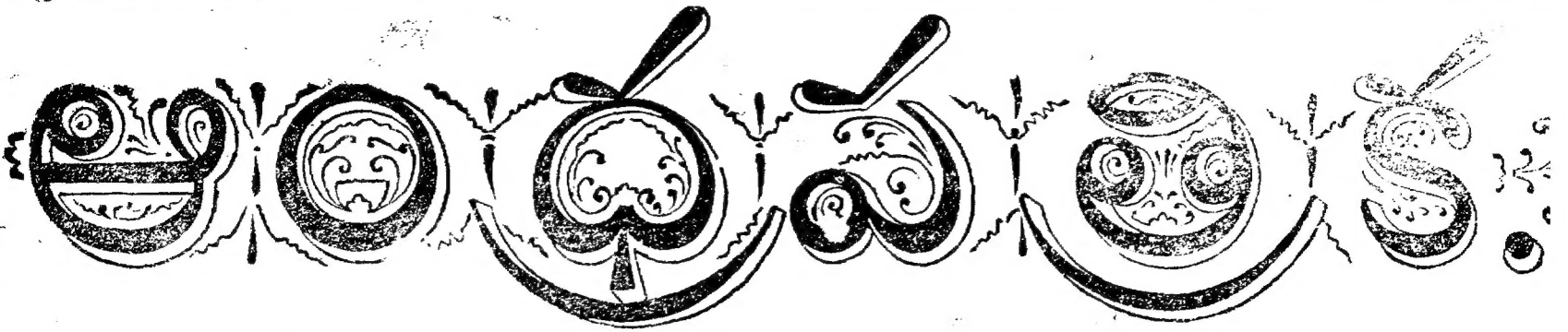

ది వత్రిక గాక రంగం.

Registered No. M. 1118.

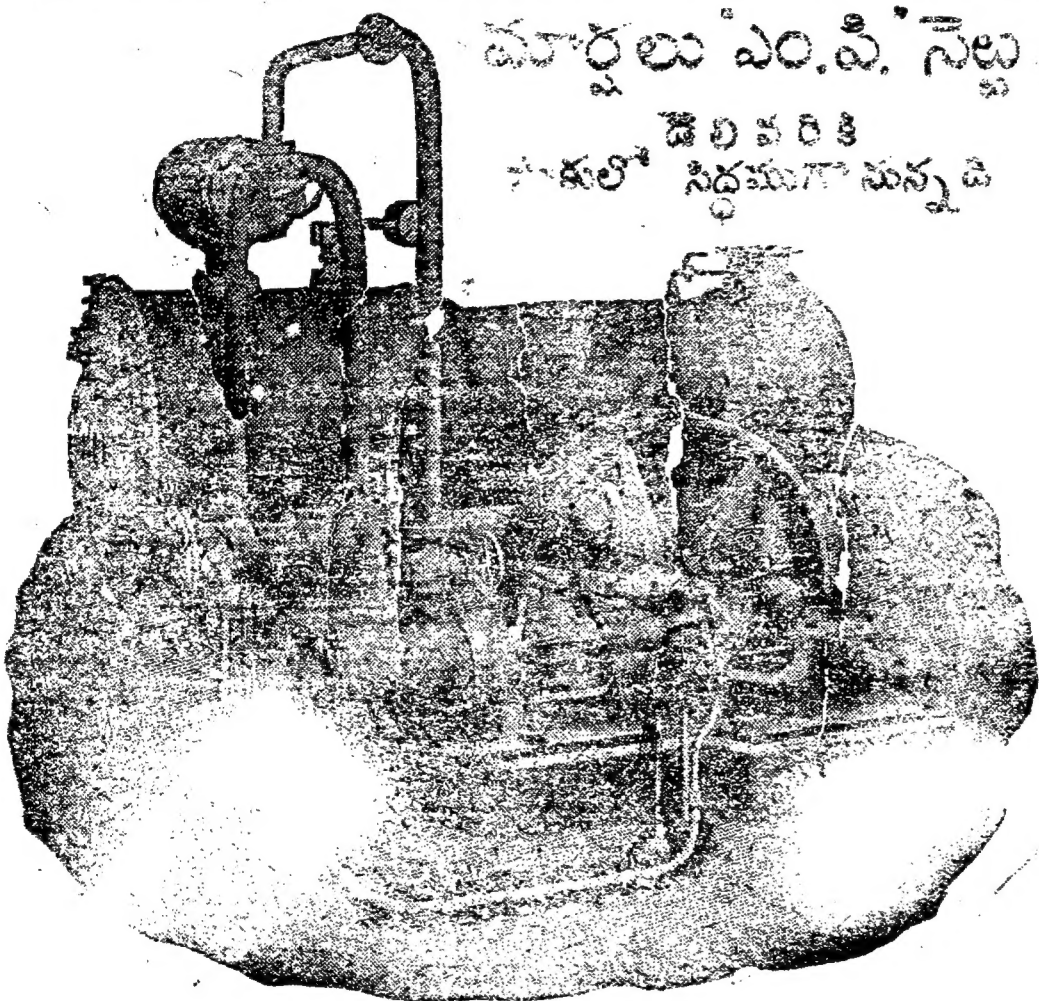
Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

3102 అ ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8. } చెన్నపట్టణము 1921 వ సం. సెప్టెంబరు నెల 21 తేది బుధవారము } No. 42
సంపుటము. ౮ } చిత్తూరు నగరం వత్రిక గాక రంగం ప్రకటనా సభ హుళ చిత్తూరు. } సంచిక ౧౪

మార్షలు 'ఎం.పి.' నెట్లు

డెలివరీకి
సాగులో సిద్ధముగా ఉన్నది

కాయలర్లు, ఎంబెను, నూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై వంగు
బెడలగలవాటిలో వయిన ఉండునది మార్షలు 'ఎం. పి.' మార్ష నెట్లు
బెడలగల వివరణము భరలకు ఇతర వివరణములకు ఈ దిగున చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1806

మార్షలు సన్ను ట్రి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

చాకర: బెంగళూరు, కలకత్తా. నెం. 9. నెకండు వైపు బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది
ఇతర పీడితమైన నొప్పులను కూడా
పూర్తి అమృతాంజనమును వాడ
నంత మూత్రమున నయముగను
సులభ వెల 0-10-0 అణాలు

మోహనిర్మలము

వీసా 1-5-0-12-0

కామరస్థలము

డబ్బి 1-5-0-6-0

చంద్రావతి

డబ్బి 1-5-0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

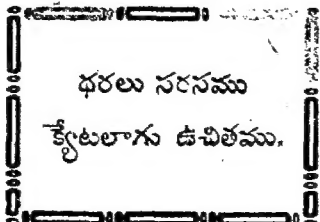
బాంబాయి - మదరాసు.

ఒంటిపాళ్ళముతోటా తుపాకి గుంపసిద్ధముగు కంపెనీవారిచే
యబడ్డది. (8088)

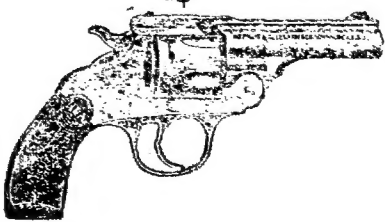
౧౨ సెంబరు.

కాలము- 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకును.

యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నానావిధములగు రివోల్వర్లు. అరులేక విడుదలౌటా యె
క్కునవి. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.

చిన్నవి. కేబుల్ గేట్లుకొగిరినవి కూడ దొరుకును.

ఆరోగ్యములను గూను

మీరు-

తత్వం మే

ప్రాపిత కాలానికి ఖర్చును కూడను అనేకమైన ఇప్పుడే మి
ఒక ప్రతి "కామరస్థలము" కంపెనీన
త్వరకముడు!

తైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,

స్వదేశసరకులు!!

చీరలు, రవికుటుంబం, రద్దలు, కంబళ్లు, రత్నకంబళ్లు, పరుపులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు
 పాత్రలు, చిత్రాడలు, వ్రేలగట్టు ఉయ్యలు, బొమ్మలు, పిత్తలి టిఫిన్ నట్లు, ఇతర వాటిలో నాటు రకములు, కోటు, షర్టు రకములు, వైన వేసుకోను
 వాచుకొను వ్రేకము పెట్టల కాన్ వాసు కేసులు, బ్రీపుసంతులు అంగవస్త్రములు, భోవతులు మొద
 లగునవి అనేకమాదరిలలో మా వడ్డ
 వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నివటచోటు చాలకు. శిథిముగా ప్లావలో నున్నవి.

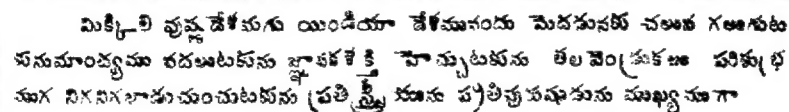
సకల జనల పొకర్తయి, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ నూతన ప్రాంచీని కేటించునున్నాము.
 పెంతుపూరు, కంచి, కాకి, మధుర, నేలం, మలబారు, అచామదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి
 మొదలగు స్థలములనుండియూ, ఈరియు హిందూదేశమునం దుండు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంతు
 ముక్త తగిసిల్లు ప్రభుయొగించునున్న పెండ్లి మొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న ప్రభుయొగించున తగిన పరిగె పట్టు నూలు జబ్బి
 దేశములను దెప్పించి, స్థాపన చేసియున్నాము. ధరన్న పరసముగా వుండును.

(3086)

వి. ఎమ్. అన్నాజి అండు బ్రదర్స్

భూతిచంద్రశబ్దం వెనీలనండి వీటివన్నిటిని మేము స్వయముగా తెప్పించియున్నాము. మేము సరఫరాచేయునట్టి ప్రతిది యాక్రొత్తదనియు, మరలైనదనియు, భూమినిచ్చెదము. గొప్ప అర్థములు పంపువానికి ప్రత్యేక పుష్కరము గలవు. ఇకరస్థలముల కంటెను నయముగా పంపెదము. బయటపూరి అర్థములు అతిబాగ్రతగా పంపబడును. రాత్రియు పగలును జోషభములు తయారచేసి యివ్వబడును.

V. M. Annajee & Bros,
Whole sale & Retail Chemists & Druggists.
2/200, Mint Street, Madras.

కామినియా ఆయి (రిజిస్టర్)

తల వెనుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు
 కనిన శస్త్రుల తలనూసెయ్యదు కలవు. చుండును పోగొట్టును. శిరోజములకు పట్టు
 వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. పని మొద
 టుటవలన కండకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొటి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినియూ ఆయితః కలనూ నే అన్తి ట్టిగోను (శ్రేష్ఠ మొనది). శ్రీలక్ష్మణ పురుషు
అకును, పెళ్ళుచుండికి మహాపకారము మొనగి చినది.

నేడు తీర్చి నువ్వయ్యాగించిమానుడు,

మొత్తం బిడ్డలు 1-0-0 వి. పి. చార్జ్ 0-6-0 అనాట.
 మానుబుడ్లు 2-10-0 వి. పి. చార్జ్ 0-12-0 అనాట.

చి. పి. మణియార్ద్రు కవిషను ర్పు 0-2-0 ప్రత్యేకము.

అంగోయిడియను డక్ అందు కెమికలు కంపెనీ.

D 126 W 122. 155 జుమ్మామసీదు, హొంబాయి.

3. "హూన బురు" ఫౌంటెన్ చేనా,	1 1/2 ct	బంగారుపాతీతో	ర. 2-10-0
2. "హూన బురు" " "	1 1/2 ct	" "	2-8-0
3. "హూన" " "	1 1/2 ct	బంగారుపాతీతో కలది. ప్రశస్త మైనది	4-12-0
4. "హూన బురు బురు" ఫౌంటెన్ చేనా	1 1/2 ct	కాగిత బంగారుపాతీతో కలది. మిక్కిలి నాణ్యము.	7-0-0

కలములు ఏ. ఏ. గా ముద్రపెట్టెను. వ్రాయునపుడు, పన్ను పుహానీ కాకలెనో, ముదుగుహానీ కాకలెనో వ్రాయునలయును. మేము ఎవరికలములు చక్కగా పుకొందిచి చూచిన పిమ్మటనే పోర్టులు ద్వారా పంపుదుము. కావున, దూరమునం బున్నవారు వచ్చునను బలిగి బంగిలద్వారా వారికి కావలసిన కలములు తెప్పించుకొనవచ్చును. వలయునారు ఈక్రింది జుర్రెడును వ్రాసికొనవలెను. జి.ఎమ్. హెచ్. రావు అందు నన్ను; తగిలాలపెట్టె నెం. 29, కాకినాడ.

॥ १० ॥

[illegible]

2949

(6) పాపిష్టుడు అనుడు నీదా మనీల్ వల్లవాని
 టాంక్ నులిం. నే ముంబై రావడమున నీకు వాన్న
 పాపిష్టు నవ్రుంకత్తు. లే ముఖజానా నీవన్నాడు. ఆరడ
 రి జరిగి పిలవండి నాధనంబుం జేసి. ఇప్పుడు ఆరడు చాలా
 ముఖజానా నీవన్నాడు నిక్కంటును మిక్కిలి సరిగిండు
 ముఖాదు.

జే. ధూన్ }
28-8-19 } బి. కె. పూర్.

நீதி

పెండ్లరు శాసనము

కాన్పేషనువారి ఎడ్లకు 1921-వ సం॥రం
అక్టోబరు (10-10-1921 మొదలు 10-11-1921)
నెలకు కావలసిన 60,000 పౌనుల వచ్చిబియ్యపు
తవును సప్లయచేయుటకు ధర కట్టిన ఈ క్రింగ్
చేవ్రాలుచేయబడిన వారివలన ఈనెల 28-వ తేది
మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును.
ప్రతి టెండరును ఒక నిమిషంలో అతికించి, కేవల
పైన 'వచ్చిబియ్యపుతవు' సప్లయ చేయుటకు
టెండరు' అని వ్రాసిపంపవలెను. మూడీయ పెద్ద
తెల్ల సీసా బుడ్లలో వేసి, బానిగా సీలుచేసి
పంపుచు, రూ॥ 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను.
ఏ టెండరుదాని ధరను అంగీకరించబడునో
అతడు 1921-వ అక్టోబరునెల 10-వ తేది మొద
లుకొని నవంబరునెల 10-వ తేదీలోగా వస్తువుల
శాలల చీఫ్ సూపర్వైజర్ డెంటు గారివలన,
ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పౌనుల వచ్చిబియ్యపు
తవును యివ్వవలెనని ఏర్పాటు చేయబడునో,
వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన
ప్రివెల్ యన్ బేసిక్ వద్ద, నిర్ణయకాలమునందు
దలిపించేయుటకు బద్ధుడౌను.

జయముందిన శృంగారదారుడు వైష్ణవత్తుల
ప్రకారము తాను నడచుకొనునట్లు శృంగారము
అంగీకరించిన కి దినములలోపల బిహంగిడిక వ్రాసి
యివ్వవలెను.

పాల్కుపేట తహశీల్దార్ } సి. సింగారవేలు
 మద్యము కార్యదర్శి } మొదటియూర్.
 15-9-21 } పాల్కు అఫీసు,

తొరపడుదు. కొత్త పేర్లు మార్చమే గలవు.

హుటికి రూ 30 లు లాభము
The Kistna Sugar Works Ltd

ది కృష్ణామంగల్
వయ్యా (లివిటెడ్)

మంచిలీపటణము.

(1918 సంవత్సరం ఇండియన్ కలం పెన్ ల ఆర్ట్స్ నమూనా
ఇన్ కార్పొరేట్ చేయబడినది.)

మూలధనము రూ 5,00,000
 పేరు 1-కి రూ 50 ల చొప్పున 10,000 ల
 చాటాలుగా విభజింపబడినది.

సామ్యచైలింఛే పదతులు

వాటా 1-కి రూ 30 లు చొప్పున న దరఖాస్తుతోనున్న
 వాటా 1-కి రూ 15 లు చొప్పున న జిల్లాటు మెంటు ఆయినపేదప
 యున్నా, తక్కినవి కెందు వాయిదాక్రింద వాయిదాకు
 వాటా 1-కి రూ 12-8-0 చొప్పున న యున్నా చెల్లించవలసి
 యున్నది.

॥२॥

ఫ్యాక్టరీ కట్టబడుచున్న ప్రారంభమే జరుగుచున్నది. యంత్రములకు అద్దగు పంపబడియున్నవి. యంత్రములు దిశః బరుగెల ఆ ప్రాంతములనుండి దిగుచుతియుగును. ఫ్యాక్టరీ (యంత్రాలయము) బు.బరులో కట్టబడుచున్నది. త్వరలోనే పూ రిచేయబడును.

పక్షా—పూర్తి వివరములను గొరుజాగ
ప్రాస్పెక్ట్స్ వగైరాల నిమిత్తము "యీ దిగువ
అడనుకు" వాసిన బదయగలరు.

ఆదేశం:—నెం 11 రు తపాలాపెట్టె
మచిలీపట్నము

వర్షర్షువు.

గానోత్సవము.

సర్వంబు పరికల్ప అర్చన కుమార భాగ్యంబు ప్రాసెను:—గత శుక్ర శనివారములందు కాకూరు నివాసస్థానమున జోరాశంకొందు వర్షోత్సవము జరిగియుండెను. ఉత్సవములో నాడంబర మేమియును లేదు. కాకూరు నవించిన పాటలను, విద్యాపరిపరావళులను మాత్రము పాడిరి.

ముఖసారంభ కాలమునందు లోకమంతట ఉత్సవములు జగజ్జులమంటల సామాన్యప్రభు అలవాటు. ఆయత్సవములను తెలిసికొని గాని మొన్న జరిగిన యుత్సవమునందలి సమము ప్రసాదించబారు.

వర్షర్షువు ప్రారంభమగుటతోడనే కన్నెయో పాటలు పాడుదురు. పిల్లలపాటలు మొదలు కావ్యము లున్నవి. మేఘ మాలలో కాళిదాసు కూడ వరుణుని కీర్తించెను. యుగ్యోదము లో వరుణునికి ఋక్కులున్నవి. కచిరీనాట్యము నింకను కొన్ని ప్రాంతములందు జరుపుచున్నారు. భాద్రపదములో శ్రీలు రదియకు ఉయ్యాలలూగుట తెలిసియే యున్నది.

ప్రకృతివనసరించి, మనస్సును వికసింపజేయుట బోల్సు రమునందు విద్యావిధానమునకు లక్ష్యముగ పెట్టుకొనిరి. ఋతు భర్తములు విచ్చలవిడిగ కనిపించుచుండును. ఆయా ఋతుభర్తములు కంటికి కనిపించినప్పుడు ఆశ్రమవాసులమనములు ధల్లించుచుండును. కావున వారు ఉత్సవములను చేయుచుండురు.

మొన్న కలకత్తాలో జరిగిన యుత్సవమునకు ప్రత్యేకము కాలయొక్కటి వేసిరి. సజలమేఘములయొద్దను చెందు కొంగలు ఎగురుచున్నట్లు చిత్రించిరి. కొన్ని మల్లికార్జునలను కూడ వేసిరి. ఇంతకంటె నెక్కువ అలంకారము చేయ లేదు. అయితే బోల్సురమునకు ఇక్కడకు చాల భేద మున్నది. అక్కడ నెదురుకుండ చుట్టుచుట్టుకొని పరుగులు మేఘములు కనిపించును. వర్షము పొలములందును, వనములందును, మహా ప్రవాహమునకై తరులును. వాయువు వీచును. మెరపులందు నూరమునందలి ఆకాశము కనిపించుచుండును. రక్తి కట్టుటకు ఇవి యన్నియు నవసరము. ఇవి యన్నియు లేకపోయినచో కవి ఆరంభములో తెలిసెను.

రాత్రి ఆరున్నరకుముందు అందరునవచ్చి హుచ్చండిరి. పాటలు ప్రారంభమయ్యెను. కాకూరు నవించిన "విశ్వవీరారావే" యను పాటను మొదట పాడిరి. "వర్షర్షువు మల్లవచ్చింది వర్ష వాన వాయువునందు గొట్టుచున్నది"ని గీతాంజలిలోని గీతమును తరువార పాడిరి. ఋతువుక్రొత్త ప్రారంభమగుటతో క్రొత్త ఆనంద ముద్భవించును. "వర్షర్షువు వచ్చింది వచ్చింది" అని పాడిరి. తరువార చిత్తవృత్తి మారును. అదివరకు సుఖముగనున్న వారై ననుచే మేఘములను యాచించుకొని చిత్తవృత్తి మారును. వీరిని కాళిదాసిట్లు వర్ణించెను.

"మేఘాలాకే

భవతి సుఖినో

వ్యూహావృత్తివేరే,

—మేఘసందేశము

శ్రీమతి చిత్రలేఖ పల్లవి దివ్యముగ పాడెను. ఆ మెకంతము విభావ్యమునకై నుండును. తొమ్మిదిగాలిమనవ పూర్వవృత్తికిరి గించును. నీవారంభమునందు మనలోనున్న వాగ్విప్లవ తేజో యిననుంగుని జ్ఞాపకముచేయును. ఇది ఆపట్టిభావావ్యస.

అప్పుడు కాకూరే కొన్ని గీతములు పాడెను. మేఘాలాక మునల కలిగిన హృదయస్పందనము కవియందలి భావనంబున మాయము, గతయందును కనిపించెను.

అప్పుడు మల్లిక్రొత్త ఆవస్థ మేఘాభిన్నములగు అంధకార రాత్రులు, నక్షత్రములు లేవు. వాయుసంచారమునందు. ప్రేమ ప్రభువు బయలుదేరును. మానవహృదయమప్పుడు, అక్రమలోనం దుటకు అంధకారమునందు సంచరించును. కుంభవృత్తి కల్గించు ను. లోకముమొక్క బాహ్యవృత్తి యుండదు. రాత్రులు అగణ్యము లందలి వాయుస్పందనమును వినుటయందును, ఆకాశమునందలి మేఘగర్జనములను వినుటతోనే పోవును. గతే శిల్పవాదును. మౌన ప్రభావకాంతియందు ప్రేమ కలకలలాడు చుండును. మేఘ వ్యాయలు కాననభూమికి వ్యాపించును. స్వర్ణపునీలనేత్ర ముఖజలపూరితములగును. దూరమునందు ప్రేమ పురుషునిగా పము లేదును. ఆ ర ని లో నైకము నొందుటకు హృదయము లేచితరాలానును. అర్ధరాత్రియందు వచ్చుకలలో కూడ ప్రేమపురుషు డవతరించును. ఎవరికిని తెలియకుండనే నవ్వు చుండును. తెలివినవ్వునపుడు వర్షర్షునియందలి ఆశీర్వాద గ్యము ననుభవింపగలము.

అప్పటికి ఋతువు చాలవరకు గడచిపోయెను. భాద్ర పద మాసము వచ్చెను. లోకము జలమయమై యుండును. విరహ మప్పుడు దుస్సహమైయుండును. విద్యాపరి రచించినగీతములో నీ ప్రవృత్తిబాగుగా వ్యక్తమగుచున్నది. పాట దివ్యముగ నుండెను. కాని అట్టి దుర్భరశిఖర చాలకాలముండదు. వేదన యంతయు, కన్నీటి క్రింద ప్రవహించును. దుఃఖము వలన మనస్సు ప విశ్రమై ప్రీయ సమాగమము సాధ్యమగును. కామితార్థము పీరుటచే దివ్యముగ తృప్తి కలుగును. ఆత్మప్రయోగము చాలకాలముండనేరదు. మనస్సు పరుగులెత్తి మేఘగర్జనము, వాయుసంకలనమునందు చలించు విశ్వగతిని వినుటకు కుతూహలపడుచుండును. కాని వర్షము తురియుచున్నప్పుడు ప్రకాశము క్రమముగ తగ్గిపోవుచుండుటచే మనము స్వప్నావస్థమైయుండును.

దిట్టముగ వర్షించుచు దీనముగ నున్నను చిత్తము సుఖ మును కోరదు. క్రొత్త కట్టలకు పరుగులెత్తును. ప్రాచీనయత్న మంతయు పోవును. కొంగలెగురుచున్నట్లు చిత్రించుకొన్నాడు కదా! దుర్గము ప్రాంతము, దూరభద్రమునట్టి పోవు మనస్సు నకివి తాత్పర్యము. వర్షము మనశ్శలమునకు ప్రతిబంధకముకాదు. రాద్రమాత్రి రూపములు నయచ వీధిని కనిపించును. ఆరాద్ర మూర్తిని శరణకొచ్చుటకు నవము పరాత్రి విశ్వకర్మతో నైక్యమగుటకు కొట్టుకొందును.

వర్షకాలమువలన చిత్తమునకు కలిగిన ప్రబోధమునకు ఆనందించుచు కథ పూర్తియగును. ఆపాటలో ఉత్సవముపూర్తి యయ్యెను.

విజిల్లు కావలెను. (3 వీరి)

శిక్షారు, కళాప, కర్పూర, అంతఃపురం, బల్లారిశిక్షా లలో ముఖ్యపట్టణములందు భిక్షాకంపెనీకి వాటాదారులను చేర్చుట ఆశభవము. చురుకుగలిగి షిజిల్లు కావలెను. దిన మునకు 1 గంట పనిచేసిన యు 5) ల 1 నెలకు దొరుకును.

D. S. C/o Post Box No 237, MADRAS.

FOR SALE.

A 30 H. P. Loco type Boiler, 100 lbs. Government Certificate, in excellent condition, can be fitted on wheels for road traction, for immediate delivery, all fittings including feed pump.

J. C. TOSH Ltd., 24, Strand Road, CALCUTTA.

చెన్నపురి స్టాల్ కౌజు కోర్టులో

నూటు నెం 6860/1921

వాదులు:—అక్కున్న లక్ష్మయ్య,

అడ్వేకట్ల చెన్నయ్య కంపెనీ

ప్రతివాదులు:—బాక్కమంతుల సుబ్బయ్య

మరియొకరు

ప్రతివాదికి వాదనలు బియ్యము సరఫరాచేసి నందునకై వారికి చేరవలసిన బాకీ బాకతు రు 225-11.6 లకుగాను మద్రాసు స్టాల్ కౌజు మూడవ జడ్జికోర్టులో దావాచేయబడియున్న దని తెలియబరచడమైనది. అక్టోబరు నెల 3-వ తేది వరకు 10 గం. 45 నిమిషములకు విచారణ జరుగును.

కృష్ణ ఆర్య, వీర రాఘవులు.

(8146) వాది ప్లీడెన్లు.

మద్రాసు అందు నదరక మరాటా

రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

1920-వ సం॥రం గూర్పు టారిఫు నందు 52-వ పుటయందు 1-వ భాగమునందు 5-వ నెంబరులో తెలుపబడిన వర్తకసదుకులను పంపు చున్న మణుగు పెమ్మాలు లేని, 300 మైళ్లకు పైన పోవునట్టి సరకులకు, 1921 సం॥రం అక్టో బరు నెల మొదటితేది నుండి హెచ్చిపబడును. అందరికిని తెలియుటకై త్వరలోనే అన్నిస్థానముల యొద్ద గణించబడిన ధరలుగల నోటీసులు అంటించ బడును.

3907

అమకము.

తక్కువ ధరలు.

అమకము.

ఈలాటి పేరులతో నున్న ప్రకటనలను చూచుటకు మీ కందరికి మిక్కిలి ఆనందముగా నుండును. వీలవసగా అట్టి సమయములయందు మీకు కావలసినవాటిని మిక్కిలి తక్కువధరల చొప్పున తీయుటకు వీలుండును.

ఎవరైనను లాభములేనిచే విక్రయించ రను స్వల్పసంగతి మీ కెల్లరికిని బాగుగా తెలియును. సాధారణముగా ప్రతిదినము అమృతము ధరలు బహు ఎక్కువగా నుండుటచే మీరు తక్కువ ధరల అమృతమునకై ఎవరు చూచుచుండురు.

అయితే ఎల్లకాలములందును మిక్కిలి తక్కువ ధరలకులు సామానులు విక్రయించబడు స్థల మొక్కటియున్న దని తెలిసికొనుటకు మీరు మిక్కిలి సంతోషించెదరు. ఇట్టి స్థలమును మీ రెవ్వరును కనుగొనలేదు. మఱియు ఇచ్చటి ధరలు మిక్కిలి ఖరారైనవి.

సామాను లన్నియు గలిగిన ఇది ఒక మిక్కిలి గొప్ప అంగడి. మీకు కావలసినట్టి ఎట్టివస్తువైనను తక్కువ చొప్పున, ఇవి లన్నియు మీ మొక్క చేతయులవలసిన తయారు చేయబడినవి.

దయచేసి రత్న బజారు రోడ్డునందు నెం 9, 10, 11 దులు గల మిక్కిలి సరఫరమైనట్టియు, పెద్దదైనట్టి, బహు పురాతనమైనట్టి చల్లారోం గయానుచందు వారి అంగడికి రెండు హిందూదేశము, విదేశము సరకుల వర్తకులు.

తక్కులేని సామానులుగల గొప్పప్రదర్శనమును చూచి, ఇతరచోట్లయందుండు ధరలకు వీటిని పోల్చిచూచి, ఇచ్చటి ధరలు మిక్కిలి తక్కువ యనియు, మఱియు ఇక్కడఎప్పుడును

కాశ్యతవైనపరిష్కారమైనఅమకము

డిన్నట్లు స్పష్టముగా తెలియను.

2200

గోదావరి మండల సహాయ నిరాకరణ సత
సనసభ కాకినాడయందు గత శనివారము జరి
గెను. సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు డి. బి. కొమ్మ
రెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారి
యుపన్యాసమును, అధ్యక్షులగు డి. జి. ఆర్
బెంకటరత్నం నాయుడుగారి యుపన్యాసమును

ఆంధ్ర మహాసభలు

ఈనెల ౨౪, ౨౫, ౨౬ తేదీలను బరంపురము నందు గూడును

ప్రతినిధుల కట్టుము రూ. 1, భోజనము దినమునకు రూ. 1, ప్రేక్షకుల టికెట్టు 8 అణాలు.

మాకు చేరెను. సన్మానసంఘాధ్యక్షులతో బాటు అధ్యక్షులుగూడ తమ యువన్యాసమును ఆంధ్ర భాషలో ముద్రించిన, ప్రజల లింగలిసంగతులను కనుగొనుటకు వీలయ్యెడిది. సహకారవాదులు కొందరిటీవల నొసగుచున్న యువన్యాసములవలె గాక, అధ్యక్షుల యువన్యాసములు రెండును నిరాకరణోద్యమమును నిరసించుటలో పరుషభాష వంతగ నుపయోగించవలయునకు, సంతసింపవచ్చును. సహాయనిరాకరణోద్యమ తత్వమును ఆహ్వాన పంఘాధ్యక్షులు గ్రహించుకొన్నచో, ఆ కార్యక్రమమునందలి స్వదేశోద్యమము మద్యపానవిషేధము తమకిష్టము న్ను టు ల సూచించిరి. నిరాకరణోద్యమము ఆంధ్రదేశమునం దెక్కడుగ వ్యాపించినటుల విల్లించుడను ప్రభువుగారిలోపాటు సభాధ్యక్షులగు డి. బి. వెంకటరత్నం నాయుడు గారును అంగీకరించుచున్నారు. ఇందుకు ముఖ్య కారణము, దేశభాషాకృతికల విశేషవ్యాప్తి యని వారుహించుచున్నారు. కాని మనస్సమాధానము లేనికొనుటకు మార్గము, వారి కొకయూహా పొడగట్టుచున్నది. ప్రజలలో ననేకులు ఉద్యమాత్యయములను హేతుజ్ఞానముతో గనుగొనక, గతానుగతికులవలె సంచరించుచున్నారని, వీరూహించిరి. ప్రజలలో నేరితిన నయినను సంతతోద్రేకమును కలిగించుటయే నిరాకరణవాదులు పనిగ బెట్టుకొనెనుట, వారు దెలిపిరి. దౌర్జన్యరహితముగు నిరాకరణోద్యమము సత్వర స్వరాజ్య పంపాదనమునకు సహాయపడునను సంగతి, అధ్యక్షులవలె విచారించ దలవెట్టలేదు. కాని, అనేకులకు బైకి గనుపించెడి ఉద్యమపు సమదేశములే గోచరించుచుగాని, దూరముననున్న హానికరముగు విషయములు గోచరించుటలేదని, అధ్యక్షులు వగచుచున్నారు. నిరాకరణ కార్యక్రమమునందలి, యొక ఛాయ వారికి నచ్చినదిగాని, వేరొక ఛాయ నచ్చలేదు. పంజాబునందు డయరుసేనాని గావించిన దురంతములను డి. బి. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు కడు తీవ్రముగ నిరసించిరి. పాలకుల పాలితులనధ్య, నిజముగు సహకారము లేనందుననే, సహాయనిరాకరణోద్యమము జనించినదని వారంగీకరించిరి. నిజముగు సహకార మిపుడయినను కలిగినదని, వారు ప్రతిపాదించజాలరు. నిరాకరణవలంబులయినను, నిజసహకారమునేగోరుచున్నారు. అట్టిసహకారమునకు అవకాశము గలిగించుటకే నిరాకరణోద్యమము బయలుదేరెనని, గాంధీయహాత్ముడు బోధించియుండెను. దూరమాలించినచో, నాయుడు గారికియినను, నిరాకరణోద్యమము జనింపకతప్పదయ్యె నని గోచరింపకమానదు. జాతీయ జీవితమునందు సహాయనిరాకరణమునకు స్థానమును, సమయమును గలవని, నాయుడుగారే అంగీకరించిరి. అట్టి స్థానము, అట్టి కాలము, భారతజాతీయజీవితమునందు సంభవించెనని, ప్రాజ్ఞులకు దోషకమానదు. నిరాకరణోద్యమము నటించినను, సంస్కరణములు ఫలప్రదములగుటలేదని మితవాదులు, జప్తినుపక్షమువారుగూడ అంగీకరించియుండిరి. అట్టితరీ, సత్వరస్వరాజ్యస్థాపనమేలెల్లరకుశీలకణముని, అంగీకరింపకదగ్గను. ఇందులకు మార్గమేమియో దెలిపెడి భారము సహకారవాదులపై నిలిచియున్నది. సహాయనిరాకరణోద్యమమును తదవలంబకులను, విడిపించి అధికారులచర్యలను కొనియాడుటతో, సహకారవాదులధర్మము ముగియుటలేదు. గాంధీ ఆదర్శవాదియైనచో, కార్యవాదులగు తాముసత్వర స్వరాజ్యస్థాపన కేమిజేయదలచిలో ఎరిగింపవలయును. అట్టిసూచనలు గానరావు. మితవాదుల నుండియే ప్రభుత్వమువారు సహకారము నాశింప

వలయుననియు, అందులో నిజముగు మితవాదులను కృత్రిమమితవాదులనుండి వేరుజేయవలయుననియు, నాయుడుగారు బోధించుచున్నారు. బహుశా, వీరియుద్దేశములో నిజముగు మితవాదులనిన జప్తినుపక్షమువారనియే గాబోలు. హిందూదేశమిపుడు విభేదములతో నిండియున్నదనియు, కొన్ని వత్సరములక్రిందట భారతజాతీయంతయు సెక్కు విధమున యోచించెననియు, ప్రజోద్దేశమును కాంగ్రెసు సభ్యత్వపరచుచుండెననియు, అట్టిమంచి దినములన్నియు దుఃస్వప్నవశముచే గలించెననియు నాయుడుగారు విచారించిరి. కాని భారతీయులే గాక విదేశీయులు సయితము, హిందూదేశములో నిపుడు గలిగినయైకమత్యము ఇదివరకు గలుగలేదని, చాటుచున్నారు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును, విద్యాధికులకును ప్రజాసామాన్యమునకును గాఢముగు నైకమత్యము గుడిర ననుట నిర్వివాదాంశము. కాంగ్రెసుసభపై ప్రజలలో నీ మధ్య గలిగినప్రేమ, ముందెన్నడును గలుగలేదనుట యనుభవసిద్ధము. కొంచెము మనస్ఫుర్తలు ప్రబలియున్నచో, నవి మద్రాసురాజధానియందే గలవు. అందుకు కారకులెవరో వివరింపనవసరములేదు. వానిని తొలగించుటకు, నాయుడుగారు కృషి సలుపుచో, విజయము గాంచగలుగుదురు. నిరాకరణోద్యమసాఫల్యమునకు దేశమున జనించిన ఆంతరంగిక సహకారసిద్ధియే కారణము. ప్రజలలో బెరిగిన యైకమత్యభావము, వరస్వర సహకార వ్యాపనమునకు తోడ్పడుచున్నది. హిందూదేశమునం దిపుడు విభేదములు విస్తరించెనుట, సత్వరము, సహకారవాదులు, కేవల నిరసనముతో కాలముపుచ్చక, సరియగు సహకారము సిద్ధించుటకు మార్గముల నన్వేషించుట లాభకరము. సరిసమానులమధ్యనే సహకార ముండుటకు వీలగును. స్వరాజ్యసిద్ధివలన, నిజసహకారము గలుగు నని, నిరాకరణవలంబులు నమ్ముచున్నారు. సహకారనిరాకరణములు రెండును సాధనమార్గములు. పరిస్థితుల ననుసరించి, ఈమార్గములు మారుచుండు నని గనుగొనుచో, నిరాకరణోద్యమతత్వము తేటతెల్లమగును.

నిర్బంధశాసనములు
ఈ శాసనములను విచారించుట కేర్పడిన సంఘము, నిర్బంధశాసనముల నన్నిటిని రద్దుజేయవలయునని సూచింపలేదని స్పష్టముచున్నది. రాజప్రోహ సభాశాసనమును సమీక్షుల శాసనమును రద్దుపరచ వీలులేదని ఈసంఘమువారు సూచించిరి. 1818 సంవత్సరపు రిగ్యులేషనును శాంతిరక్షణము నిమిత్తము నిలిపి యుంచవలెనని వీరుదెలిపిరి. 1908 సంవత్సరపు క్రిమినలు లా సవరణచట్టమున రెండవభాగము నిపుడు దీసివేయకూడదని. ఉన్నవిగాక, క్రొత్త చట్టము నొకదానిని నిర్మించకలయుననిగూడ వీరు సూచించిరి. బహిరంగసభలచట్టము సెకదానిని, తమారుజేయుటయొక్కక మనివీరియభిప్రాయము యుద్ధావసరము నిమిత్తము గావించబడిన దేశరక్షణము నిపుడు దీసివేయకతప్పదు. దానితో బాటు రాలెటుఅట్టుగూడ తీసివేయవలయు నని, వీరు దెలుపుట భావ్యముగనున్నది. రాలెటుచట్టమును

నిలిపియుంచుట అనవసరమనియు, అసంభావ్యమనియు, వీరభిప్రాయపడిరి. ఈసంఘమువారిసూచనలను ప్రభుత్వమువారంగీకరించిరి. రాలెటుచట్టము రద్దు అగుటకు, గాంధీయహాత్ముని పట్టుదలయే ముఖ్యకారణమయ్యెను. వారికోర్కెప్రకారము, స్వరాజ్యసిద్ధిగూడ త్వరలో గలుగు నని విశ్వసించెదము.

మ్యునిసిపలు కౌన్సిలుసభ: స్త్రీసభ్యులు
క్రొత్త మద్రాసు మ్యునిసిపలుచట్టము ప్రకారము, స్త్రీలు ఎన్నికలలో పాల్గొనవచ్చును. కాని స్త్రీలను సభ్యులుగ నన్నికొన వీలులేదు. ఇట్టి యనర్హతను తొలగింపవలయునని, నిన్నటి మద్రాసు కార్పొరేషనుసభలో, సి. సుబ్రాయమొదలియారుగారు తీర్మానము నుపసాదించిరి. రాబిటి వరదరాజులునాయుడుగారు మోడించిరి. కానీ తీర్మానమును వోటునకు బెట్టగ, కదిమందితీర్మానమునకు ప్రతికూలముగను, తొమ్మిదిమంది అనుకూలముగను ఛాటుజేయుటచే తీర్మాన మోడిపోయెను. స్త్రీలు మ్యునిసిపలుఎన్నికలలో పాల్గొన నర్హులయి యుండగ, వారెందు, మ్యునిసిపలు సభ్యులు లభింపరని తలచుట, యసభ్యము.

జాతీయపతాకము.
హిందూదేశమునకు జాతీయపతాకమును నెలకొల్పుటకు ప్రభుత్వమునా రుద్దేమిచేరని, సర్ విలియం విక్టోరియాగారు హైదరాబాద్ శాసనసభలో నుడిచిరి. కాని స్వరాజ్యసిద్ధి కోర్కెలు జాతీయ పతాకము గూడ త్వరలో వెలువడకతప్పదు.

స్థానిక వార్తలు

పోస్టు ప్రకటనము: — దక్షిణాఫ్రికాకు కొలంబో మీదుగా బంపు లెటర్ మెయిలు మద్రాసుజనరలు పోస్టాఫీసులో 26 వ సెప్టెంబరు తేదీ సాయంత్రం 6-55 గంటలకు కట్టజేయబడును.

2. మారిషియసుకు కలకత్తా రంగునుమీదుగా వెల్లులెటర్ మెయిలు మద్రాసు జనరలు పోస్టాఫీసులో సెప్టెంబరు 24 వ తేదీ సాయంత్రం 5-40 గంటలకు కట్టజేయబడును.

వై. యం. వి. యే. యువన్యాసము: — మిశ్రమాడ్ డాంగలు యం. యే. గారు 22 వ తేదీ గురువారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు గోల్డ్ ఫోటోలో సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు గారియధ్యక్షతక్రింద "జాతి: పద్మవాజ్మయము అనువిషయమును గూర్చి యువన్యాసించెదరు.

ఆంధ్రసభలు: — చమార్లమహాజనసభ యా. నె. 24 వ తేదీని గంపలగూడెం జమిందారులయిన శ్రీ కొటగిరి వేంకటకృష్ణారావు బహద్దరువారి యధ్యక్షతక్రిందను, చమార్లరాష్ట్రీయసభ డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిశారామయ్యపంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద ఈ నెల 25 వ, 26 వ తేదీలయందు జరుగును.

చెన్నపురియారోగ్యము: — సెప్టెంబరు 17 వ తేదీతో తోలెన్ద్రమయ్య వారియూలో వేయింటికి 39. 7 మంది చనిపోయిరి. గతవారములలో 39.5 మంది చనిపోయిరి. 8 గంటల టంముపోయిగా ఆర్యులు చనిపోయిరి. మొత్తము 48 మంది యితరవ్యవసాయజీవితము చనిపోయిరి. వారములో 38.1 మంది చనిపోయిరి.

మాపలాల నిష్పవహము

సైనిక శాసనవిచారణ

ఈనెల 28 వ తేదీనుండి కల్లికోటలో స్వేచ్ఛలుప్రభుత్వము విచారణ ప్రారంభమగును. జి. డబ్ల్యు. హ్యూసుగారు వచ్చిరి. 22 వ తేదీన నారాయణయ్యగారు, ఎడింగ్టనుగారు వచ్చిరి. స్వేచ్ఛలు ప్రభుత్వములో ఏ. వి. గోవిందమూసూరి, ఏ. వి. ఎల్. గారు ప్రభుత్వస్వామివాదిగా పనిచేసెదరు. మిగిలిన గాంధీవాదుల దక్షిణనులదారులో కంగున్న ఏ. వి. వి. ఎల్. గారు ప్రభుత్వస్వామివాదిగా పనిచేసెదరు.

మినివిపాడి బిల్లును పట్టుకొనుట

19 వ తేదీన యీ బిల్లును మొదటగా పోలీసు యూనియన్ పట్టుకొనెను. ఇతడు పేరుమోసిన పుస్తకరకా గుడు, మోపలా నాయకుడు. అతని స్వగ్రామమున నతనిపేరు చెప్పిన ప్రజలు గడగడ పడకెదరు. నిష్పవహకంధ మైనదిమొద కెదరు 28 వందపొటలను చేయించెను. ఇతనిని పట్టుకొనుటలో గాంధీవాది హిందువులు పోలీసువారికి తోడ్పడిరి.

సహాయనిధి సంఘము

ఈ సంఘసభ కల్లికోటలో 20 వ తేదీన జరిగినది. చాల నుండి సహాయము చేసెదరుని జవాబులను వ్రాసిరి. రావుబహదరు ఏ. ఎల్. ఏ. ఆర్. సోమసుందరంపెట్టిగారు 1000 రూపాయల నిచ్చిరి. మొత్తము మూడువేలు చేరినది. పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు కట్టిప్రభుత్వంలో కొంతమంది మాపలాలను పట్టుకొనెను.

ఉల్లాసేశ్వరీబిల్లు ప్రకటనము

కరనారావునందుకు పడమట 2 మైళ్ల దూరముననున్న ఉల్లిమోడమాలయము 19 వ తేదీన మాపలాల సేన సేదవొక్కెరి. మాపలాలలో ఎందరు చనిపోయిరిగా తెలియదు. కేవలం ఎవరను చనిపోలే దని తెలుచుచున్నాడు. ఆ గ్వేయ యీ కాన్య దిశలకు మాపలాల పారిపోయిరి. ఈ కాన్యముగా పారి పోయినవారిలో నెయ్యనుకున్నతడు కున్నవడు హాజీయన్నాడని తెలిసినది. సేనలు వారిని తరుముచున్నవి. మంజేరి కల్లికోట గోడ్డుకు వుత్తర దక్షిణ భాగములందు మంజేరి సమీపమున 100 మంది మాపలాల కనబడిరి. కాని సేన వారిని కలిసికొన లేకపోయెను. ఆగష్టు 20 వ తేదీ కనివారమునాడు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు తిరురంగడికి పడమట 1 1/2 మైళ్ల దూరమున సేనలను తలపడిన మాపలాలగుంపుయండి యొక ఎర్రజండాను పట్టుకొంటిమి. దానిమీద వ్రాతను తరుమాచేసిరి. దానిమీద భిలాభతు చిహ్నమగు నర్థచంద్రుడు 5 చుక్కలు నుండెను. "భిలాభతు వైము (అల్లా) సర్వకర్త సంతపన్నుడు. వృద్ధులు దుర్బలులు, యువకులు బలశాలులు, పదారులు, అశ్వకులు, ధనికులు, శేదలు, సాయుధులు, నిరాయుధులు, ఆశ్విగ్యవంతులు ఏకలాంగులు, ఎల్లవారును జీవితము క్షణభంగుర, మన గ్రహించి వైముచే నమ్మి సంగరమునకు నడువరెను" అని దానిపైని వ్రాయబడిన ఆనాడు యుద్ధమున నాయకత్వము వహించిన యొక తాదూరు గ్రామస్థుని యొద్దనుండి ఆజండాను పట్టుకొనిరి.

ఘనవాడు వంతెనకు కలిగిననష్టము.

ఈసారి యనుపమాలములను గూడ తీసి పారవేసిరి. హెచ్చు నష్టమును కలిగించిరి. పాలఘాటునుండి సేనలు ముందుకు పోకుండుటకు మాపలా లిట్లు వంతెనను కూలగొట్టి యందు రరి కరింబ గ్రామ మునకు తెయ్యున్ని పన్నికరు గారు తెలిసిరి. మన్నారఘాటుకు సమీపమున నున్న కుమార పుత్తూరు గ్రామనివాసియుని నీతికోయధాంగలు నాయకత్వముగింప 400 మందికత్తులు తుపాకులు పట్టుకొని వంతెనను కూలగొట్టిన పిమ్మట తాచంపరాసంతయులులో నొక నాడు విడిసిరి. వారామట్టు ప్రక్కల గ్రామములలో నున్నవారి నందరిని కలవరపెట్టిరి. వా కేక మొత్తముగా దోపిడీల నారంభించిరి. ధనికులగు జమీందారులు మున్నగువారు ప్రత్యేకప్రత్యేకముగ రక్షకబలముల సేర్పరుకొనుచున్నారు. చంబరసారితం గులు గుంపుతో చేరుటకు నీతికోయలు గుంపు మరల మన్నారఘాటుకు పోయెను. చిల్లరగుంపులు తిరుగుచున్నది. అని ఘనవాడుకు తెగువనున్న తాచంపరా నుండి వార్త వచ్చెను. 16 వ తేదీ శుక్రవారము నాడొక గుంపు మనియాడతు యింటికిబోయి తుపాకుల నిమ్మగగా వారు నిరాకరించిరి. అచట పోరాటము జరిగినది. ఇద్దరు మాపలాలకు గాయములు తగిలినవి. వారి నిద్దరిని తీసికొని పారిపోయిరి. 17 వ తేదీన మరయొక పోరాటము

మాపలాలను కావలిభటులగు హిందువులు

కు తీసికొనిపోయి పోలీసువారి కప్పగిం

చిరి. ఒట్టపాలెముకు 7 మైళ్లలో నున్న మన్నారఘాటులో దోపిడుగు జరిగెను. ఆ ప్రాంతమునందలి బ్రాహ్మణు లందరును యిండ్లను వదిలివెట్టి పాలఘాటు మున్నగు చోట్లకు పారి పోయిరి. 16 వ తేదీ రాత్రి వీరమంగళములోని మాపలాల మెలవడాకి సంకున్నిమిగనుగాని యింటిని దోచుకొని యింటి వారిని బాధపెట్టి నగలను తీసికొనిపోయిరి. ఆ యింటి నిదివర కొకసారి దోచుకొనిరి గాని యజమానుడు విలువగల వస్తువుల నన్నిటిని దాచివేసెను.

పాలఘాటు సహాయనిధిసంఘము

ఇంతవరకు 1500 చేరినది. రాజా వాసుదేవరాజుగారు 500, దివానుబాదరు కృష్ణనాయుడు. రావుబాదరు డాక్టరు కృష్ణను, కే. కున్ని కుట్టున తంపరాను, పున్నికమ్మసాహెబు బహదూరుగార్లు చెరి 100, పొన్నప్ప నాదారుగారు (వులవ కోట)-150, కందసామి నాదారుగారు 150, రావుబాదరు డాక్టరు కృష్ణను, పున్నికమ్మసాహెబు బహదూరుగార్లు చెరి 50 యిచ్చిరి. సైనికులకు సదుపాయము చేయుటకు కొంత సొమ్ము నిచ్చిరి. ఉన్నికమ్మగారు మోటారు బండ్ల నన్నిటిని యిచ్చెను. పొరుగుగల్ల నుండి కరణాపురై వచ్చిన వారికి చాలమంది కర డన్నము పెట్టుచున్నాడు. హాజీకొత్తుగారు సైనికులకు సిగరెట్టును పంపి విప్లవమును కతివము గాని రసించుచు నుండుకల్ప రుకు లేఖవ్రాసెను. కాటకనిధికిగూడ చాలధనము శర డిచ్చెను మంజేరి పోరాటము.

18 వ తేదీన సేనలు 6 మోటారు బస్సులలో వరకపు ప్రదేశమున వెళ్లుచుండగా మాపలాల దాగియుండి వారిపైతుపా కులనుకాల్చిరి. సైనికులు బండ్లలోనుండి దిగిశత్రువుల నెదిరించిరి. 16 గురు మాపలాల చనిపోయిరి. చాలమందికి గాయములు తగిలెను. కాని వారిని తక్కినవారు వెంటనే తీసికొనిపోయిరి. ఒకమాపలా యువకుడు దరిసాహసముతో మోటారుబండి కడకు వచ్చి కల్లులు రాడిక్లను సరకపోయెను. అతడు రెండుసారులు తుపాకిని కాల్చినను గూడ నాయువకుడు కడకు వీరాచే ముతో ప్రారంభింపెను. అతడే యిద్దరిని గాయపరచెను. చివర కొక సైనికునిపై నతడు గవయగా వాసైనుకు దరిని సన్నితో పొడిచెను.

నీతికోయలు గవర్నరు నని ప్రకటించుట.

నీలంబూరు వరియం కున్నత హాజీభిలాభతు పరిపాలన మును ప్రకటించుటచే నీతికోయలు కూడ తా నొక గవర్నరు నని భిలాభతు పరిపాలనమును ప్రకటించి దోపిడుగు చేయవద్దు లేకము మనస్పూర్ణమైనదని తన దండులోని వారికి ప్రకటనలను పంపెను. ఎలంబూరిలో దొడ్లస్వ మొనరించినందులకు ముగ్గురి నతడు విచారణచేసి శిక్షించెను. వారిని తుపాకులతో కాల్చుట కాజ్ఞాపించెను. కాని వట్టికూటాల నుపయోగించునట్లు ఏర్పాటు చేసెను. వారిసట్లు కాల్చిరి. వారు భయప్రకంపితులై క్రింద బడిరి. వారి శరీరములపై గాయములు కనబడలేదు. అది తన మహిమ యనియు బ్రతిభు సేనలు కాయ గుండ్లు గూడ తన సైనికులకు తగుల వనియు ఫిరంగులు ప్రేల వనియు నతడు చెప్పి వారిని నమ్మించెను. వియ్యకరిసికొట్టపాడం, కాచంపరా గ్రామముల నుండివచ్చిన బలశాలులగు మాపలాల 12 గురు విప్లవకారులకు సామానులను కొనుదండగా వారిని పట్టుకొని పాలఘాటు సముజయులకు పంపిరి. ఫ్రాన్సులో యుద్ధముచేసి వచ్చి పెన్నను పుచ్చుకొను మన్న మహాయువకుని వేరొడు గ్రామమున విప్లవకారులు కత్తితోపొడిచిరి. అత డిత్తుడు పాల ఘాటు వైద్యశాలలో నున్నాడు. గతవారమున నత డిరువురు పాత శరీరములను పట్టియిచ్చెను. రాజభక్తుడగు నొక ఫించెను దారుని యింటిని 16 వ తేదీ రాత్రి అట్టును అను మాపలానాయకునిజట్టు మట్ట చేసి అతని వడలంతయు గాయపరచి అతడు చనిపోయె నని తలచి వెదలిపోయిరి. పిమ్మట నతడు బ్రతికెను. అట్టునును అతని స్నేహితు డగు కంసారిని పట్టుకొనిరి. వారి వద్ద చాలా బ్రంగారు కడికెలును 100 గ్రెయిలును దొరికెను. దోచుకొనిననగల నాకంసారి కరిగించి కనికలు చేసెను.

విచారణలు.

పాలఘాటు స్వేచ్ఛలు పేజీసేట్టు చాల కేసులను విచారణచేసెను. ముద్దాయిలలో చాలమంది చెరపాలచెరి ప్రాంత ములవారు. కంజు ఎజమాచ్చనును ముగ్గురునాయకులను 12 గురు మాపలాలను విచారించి ఎజా వచ్చెనును స్వేచ్ఛలు ప్రభుత్వముకు పంపిరి. తక్కిన వారికి చెరి రెండేండ్లు కఠినశిక్ష విధించిరి. మరి ముగ్గురు మాపాలను వ ద లి చే సి రి. వారిలో నొకడు బాలుడు. ఒకడు వి క లాంగు డు, ఒకడు వర్తకుడు. ముజీకున్నలకు బ్రహ్మదత్తను సంబుద్ధిని విచారణ చేసి స్వేచ్ఛలు ప్రభుత్వముకు పంపిరి. రాముని గోవిందనాయకులకు చెరి 17 నెలలు కఠినశిక్షవేసిరి. వారి నందరిని 20 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కోయంబుత్తూర్లోనిట్టులు జయిలకు పంపిరి.

నోటిసు

బావట్ల నబ్ జుడిషియల్ కోర్టులో

OS 90/18 E.P 19/21

వాది - నూర్యదేవర గుబ్బయ్య (8148)
ప్రతివాదు - ముదిగొండ వీరభద్రయ్యకాశ్రి వగైరాలు.
ఈదిగున నుదహరించబడిన ఆ సీ సదరుకోర్టువారి యె డుట 81-10-21 తేదీన బహిరంగమైన కేసును వేయబడును.
గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు తెనాలి సబ్ డిస్ట్రిక్టులో చేరిన అంగల వదురు గ్రామంలో
1 దిన 4861 ఏ.రు 2-2-0 అ శిస్తుగల య 0-61 పెంట్లు
486/ రిరు 87-0-0 అ శిస్తుగల య 4-11 ట్లు
486/2 రు 40-5-0 అ శిస్తుగల య 4-48 ట్లు
486/8 రు 22-2-0 అ శిస్తుగల య 2-46 ట్లు
486/4 రు 5-9-0 అ శిస్తుగల య 0-62 ట్లు
జమల రు 107-2-0 అ శిస్తుగల య 12-28 ట్లుగా ప్రతి వాదులకు హక్కుగల య 1-11 భూమికి నాడ్లులు. తూర్పు ముదిగొండ గుబ్బయ్యయ్య యీ నెంబర్ల బాపతు మాగాణి దక్షిణం ముదిగొండ బాలమ్మ వగైరాల యీ నెంబర్ల బాపతు మాగాణి పడమర బండాదపల్లి వెంకన్న మాగాణివుత్తరం కుమ్మర సావకాల భూమి, ఈనాడుల మధ్యస్థమైన య 1-14 ట్లు మాగాణి యీనాం.
2 దిన 487/1 రెటరు రు 25-14-0 శిస్తుగల య 7-40 ట్లు
దిన 487/2 రెటరు రు 18-8-0 శిస్తుగల య 1-50 ట్లు జమల రు 89-0-0 అ గల య 8-90 ట్లుగా ప్రతివాదులకు హక్కుగల 3-60 ట్లుకు నాడ్లులు. తూర్పు కనగాల నరనయ్య వగైరాల శేరి. దక్షిణం కొర్స్ పట్టయ్య వగైరాల శేరి పడ మర ముదిగొండ బాలమ్మవగైరాల యీ నెంబర్ల బాపతు యీ నాం, ఉత్తరం దొంగ యీనాడుల మధ్యస్థమయిన య 8-80 ట్లు యీనాం మాగాణిపెట్టయ్యును.
వై. రామమూర్తి.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటిసు.

(8189)

పెండరు కావలెను.

కార్పొరేషనువారి ఎడ్లకు 1921-వ సం॥ం అక్టోబరు (10-10-1921 మొదలు 10-11-1921) నెలకు కావలసిన 140,000 పాను అ డలవలు నిష్పయిచేయుటకు ధరల వట్టిని ఈ క్రింక చేవ్రాలుచేయబడిన వారివలన ఈనెల 28-వ తేదీ మధ్యాహ్నం కి గంటలవరకు అంగీకరించబడును ప్రతి పెం డ రు ను ఒక కవరులో అతికించి కవరుపైన 'ఉలవలు నిష్పయి చేయుటకు పెండరు అని వ్రాసి వంపవలెను. మాదిరిలు పెద్ద తెల్ల సీసా బుడ్లలో వేసి జాగుగా సీలుచేసి వంపుచు రూప 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ పెండరు దారుని ధరలు అంగీకరింపబడునో అతడు 1921-వ అక్టోబరునెల 10-వ తేదీ మొదలొని నవంబరునెల 10వ తేదీ లోగా కవువులకాలల చీఫ్ సూకరిగా రుగడెంటు గారివలన, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పానులు ఉలవలు యివ్వవలె నని ఏర్పాటు చేయ బడునో, వాటిని అంతయు పెంట్రిల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రినెల్ యన్ బేసిగవద్ద, నిర్ణయకాలము నందు డెలివరి చేయబడుట బద్ధుడౌను.

జయ మొందిన పెండరుదారుడు వైషరత్తుల ప్రకారము, తాను నొకవేర్పునట్లు పెండరులు అంగీకరించిన కి దినముల లోపత అగ్రిమెంటు వ్రాసి యియ్యవలెను.

బుడ్లను జాగుగా ఉడిలించినప్పుడు, డెడ్ల వైకి వచ్చుటకు నీలుగ నుండుటకై, ముక్కలు భాగమువరకే వాటిని నిండించవలెను.

కాల్చిడిపార్టుమెంటు } సి. సింగారవేలు మొదలి
వదరాసు కార్పొరేషన్ }
15-9-1921. } కాల్చి అధికారి

నిర్వంధశాసనముల సంఘము

హైదరాబాద్, సెప్టెంబరు 20:- నిర్వంధశాసనముల సంఘమువారి భాగ్య ప్రభుత్వమువారి ఆసామాన్య శిక్షణలో ప్రకటించబడినది. వారికిని పాఠము లన్నియు సభ్యులకు లెవన గవర్నరు జనరలు గారి చే నంకితం చేయబడినవి. ఏలైసంత్యంలో ఈ శిఫారసులు ప్రకారము శాసనములు గావించబడును. సహాయనిరాకారోద్యమ నాయకులు తమ ఉద్యమమును మానుకొని, దేశమందే ఉద్యమము వలన గలిగిన భయము మాయచుగటలు చేయుచు రాజ్యాధిపతులకు భయము, శిక్షలు చట్టము సహజ చట్టము 2 క భాగమును తాత్కాలికముగ రద్దుచేయగూడదు. మిగిలిన శాసనముల విషయములలో విచారణ సంఘమువారు వీరము జరిపిస్తామని ప్రభుత్వమువారి శిఫారసుల ననుసరించి తమ నిశ్చయము తయారుచేసిరి. ఈ నిశ్చయ ప్రత్యేక శాసనముల నన్నిటిని ఏలైసంత్యం గద్దుచేయుట తమ ప్రధానకర్తవ్యమని రాజ్యాధిపతిని నిర్ణయించిరి. ఇట్లు రద్దుచేసినయెడల, చారిత్రక సంస్కారముల ప్రభుత్వనిర్మాణమునందేలాటి కళంకము లేకుండును. భావి కాలములో ప్రత్యేక శాసనముల కావ్యకర కలుగవచ్చునని రాజ్యాధిపతిని గూడ దేవును. కొందరు ప్రజల స్వాతంత్ర్యము మితి మీడకుండ చేయుటకును, దేశభక్త్యులను జరుగు గలభావనల పట్టుకొని పరిశీలించుచుండలి ప్రజల అల్లరులకు కావలసిన గావంధ శాసనముల విదేశ రాజ్యములలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి వైత్రీ కేలాటి భంగము కలుగ వుండుటకును, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము కోరు స్వదేశ సంస్థానాధిపతుల రాజ్యములలో శాంతిని సంరక్షించుటకైరకును శాసననిర్మాణ ప్రభుత్వముల వారికి కొంత ప్రత్యేక శాసనమును ఇచ్చి 20 వ దేశము, మదరాసు, బొంబాయి రాష్ట్రముల శాసనములను మార్చుట కూడవలయును, మిగిలిన నిర్వంధశాసనములను అన్నిటిని రద్దు చేయవలయునని కమిటీవారు శిఫారసు చేయుచున్నారు. ఇటీవల దేశమునందు జరిగిన అల్లరుల వల్లను, ఇకమిడట ఈ అల్లరుల లభిస్తున్న నొందుట కవకాశ ముండుటచేతను. రాజ్యాధిపతుల సభలను ఆపివేయు చట్టము, 1908 క సంవత్సరపు నేరముల నశింపజేయు చట్టము భాగమును రద్దుచేయుట తాత్కాలికముగ నిశ్చయించి కమిటీవారు గలహా నిర్ణయించుచున్నారు. నిశ్చయించిన ప్రాంతములందు కమిటీ సభ్యులు కేలాపాతు, అచారాధ్యక్షముల ఆహ్వానమున నుండిరి. ఈ ఆహ్వానములకు ఉద్యమములు చేపాగల ప్రజాపంతులకు వశమగుచున్నది. పోయిన గాని వివాదములను అల్లరుల ప్రభుత్వములకు కోసద్వయములు కలుగు నట్లుచేసినవి. ఇటీవల ప్రజాపంతులకు చూతన సంస్కారముల విషయమున కిండు ఉద్యమములు మహా అటంకములుగ నున్నవి. దేశమందు రాజకీయ, పరిశ్రమలభివృద్ధి కలుగుచుండ చేసినవి. కాబట్టి దేశస్థితి సామాన్యముగ నున్నదని చెప్పటకు వీలులేదుగాని పూర్వకాలపు పరిస్థితుల కనుగుణ్యమైన ప్రాంతచట్టముల నన్నిటిని తీసివేసి స్వదేశములయందు కమిటీవారు శిఫారసు చేయుచున్నారు. ప్రాంతపరిస్థితులు ప్రకృతికాలము ననుగు లేవు.

ఇటీవల కావించబడిన చట్టములను గురించి కమిటీవారు భిక్షాయపదుచున్నారు. దేశసంరక్షక చట్టము యధికాలకుండలి ఆసామాన్యపరిస్థితులలోను అయిపోయితి వచ్చెను. దానిని రద్దు చేయవలయును. కొలెచట్టము అవసరము, అనుచిరము గాన నిర్ణయించి రద్దుచేయవలయును. దేశములో విపరీతముగ అల్లకల్లోలులు జరిగినచో, ఈగలభలను అణచుటకు కొన్ని నిర్వంధశాసనములను ప్రయోగముచేసి తీరవలయును గాని అట్లు ఆసామాన్యపరిస్థితులు సంభవించవచ్చును, అయిల్లరులను అణచు మార్గములను గురించి మోచించవచ్చును. ఇందుకోసము భాగ్యదేశమున కవకర్త వచ్చుచు ఈ నిర్వంధశాసనములను రద్దుచేయకుండ నిలిపివేట్టుగూడదు. కొన్ని రాజ్యాధిపతులకు లగు కావ్యములను అట్లుటకు రాజ్యాధిపతుల సభల చట్టము, సమితిచట్టము లత్యవసరముగాన, ఈ చట్టములను ప్రస్తుతము రద్దుచేయగూడదు. ఈ చట్టములను అవధిపూర్వక ప్రయోగముచేయవలసి వచ్చునని చిన్నములు, తూచుటగా వచ్చుచున్నవి. 1908 క సంవత్సరపు అంగీకారములయందు నల్లరుల చట్టమువంటి శాసనమును భాగ్యదేశములో ప్రవేశపెట్టవలయునని కమిటీవారు శిఫారసు చేయుచున్నారు. ఈ చట్టము ప్రకారము సభలో అల్లరులకు చేయును. ప్రజాప్రతినిధులసభకు ఎన్నికల జరుగునప్పుడు గలభావనలను మహాభావము. ఇందుకు గొప్పకత్తి విధించుటకు మహాలాభము. గావంధ శాసనములను తగిన ఏర్పాట్లను చేసితిర

వట్టమును రద్దుచేసిన విషయము, తనకుండలములోపల జరుగునట్లు విషయములను కనుగొనుటకు సభలను చేయువారు మండలాధికారికి సభలను గురించి ముందుగా తెలియజేయుట కొక ప్రత్యేక శాసన ముండవలయునని విచారణ సంఘమువారు శిఫారసు చేయుచున్నారు. తమ శిఫారసుల యందు దంతటన, కమిటీవారి ఫర్మూలమును అంగీకరించుచున్నారు. “విశాసనములయందు విశ్వాసము కలిగి యుండుడు. విారు ఇతరులను నమ్మకయెడల, వారు మిమ్మునమ్ముదురు. విారు ఆసామాన్య అధికారములు గావలసిన యెడల, అట్లు గావలసినట్లు ఋజువు చేయును. విశాసనముల విారు ఆధిపతి కావలసి నిచ్చును.”

స్వేచ్ఛలు కాన్వేబిలులు.

(ప్రచురణసాధనము.)

- చెన్నై శాసనసభలో స్వేచ్ఛలు కాన్వేబిలులను చేర్చుకొని నియోగించుట యొక్కది నిబంధన ననుసరించుచుండును:
- నోటు:- ఆఫీసులను స్వేచ్ఛలు కాన్వేబిలులను పోలీసు చట్టములక్రింద బలవంతపెట్టి చేర్చుకొనుటయందు వారియంతట వారుచేరుట్లు చేయవలయును.
1. శాంతికి భంగము కలుగునని తోచినపుడు, ప్రభుత్వమువారు, అల్లరి జరుగుచోట్ల చట్టప్రకృతి నివాసముండువారిని పోలీసువారికి సహాయముచేసి ప్రజాశాంతిని నిలువజేయుటకై వారినిగోరు హక్కును గల్గియున్నారు.
 2. స్వేచ్ఛలు పోలీసువారి సహాయ మవసరమేని, పోలీసు యొక్క స్వేచ్ఛ 1859 సం. పోలీసు చట్టము 16 వ సెక్షను ప్రకారము దరఖాస్తు చేయగా దగ్గరనున్న పేస్ట్రీటెగారు కావలసినవారిని నియోగించవచ్చును. వ్యవధి యున్నచో 2వ డివిజనులు పేస్ట్రీటెగారుకి వాసి ముందే ఉత్తరువు నొందవచ్చును. ఎట్లైనను ఆయాఫీసరు కొకకాపుని పంపవలయును.
 3. ప్రతి స్వేచ్ఛల యొక్క స్వేచ్ఛరును ఆయన స్వేచ్ఛలలో నెంతమంది స్వేచ్ఛలు కాన్వేబిలులను హంధుట్టు తగియున్నా కొయ్యకల్పియు తయారుచేయవలయును. ఇట్లుచేసినచో పేస్ట్రీటె ఆలస్యము లేకుండ కావలసినవారిని నియోగించవచ్చును.
 4. తయారుచేసిన స్వేచ్ఛలలో చాల మంది యుండవలయును. అట్లున్న చోట విరామముండును. వలయుట గలవారిని నూపర్వైజింగు ఆఫీసులుగా నియోగించుటకై కూడ కొంతమంది అటనులవారిని నొకటిని స్వేచ్ఛల యొక్క స్వేచ్ఛరుగారు తయారు చేయవలయును.
 5. స్వేచ్ఛలు కాన్వేబిలులుగా నెన్నుకొనబడినవారు ఆయిట్లప్రకృతివాదకులగు నుండి పలుకుబడిగలవారై యుండవలయును.
 6. ప్రతి స్వేచ్ఛలు పోలీసు కాన్వేబిలులకును పేస్ట్రీటెగారు సంతకముచేసి యొక అర్డరుచ్చెదరు. ఎక్కడ ఏదేశమని చేయవలసినదిన్ని తెలియజేయబడును.
 7. ఈ స్వేచ్ఛలు కాన్వేబిలులన్ని ఆఫీస్ పోలీసుస్వేచ్ఛలుగా తగిలించబడును. తీరందరును నొకపాటగా నెదరు. ఒక సభ యొక్క స్వేచ్ఛరుగా రచితకచ్చి వారిపనులను తెలియజేప్పును.
 8. ప్రతి స్వేచ్ఛలు కాన్వేబిలులకును మామూలు పోలీసు కాన్వేబిలులకుండు నధికార ముండును. అదేపనులు చేయవలసి యుండును.
 9. ఈ స్వేచ్ఛలు కాన్వేబిలులు వారివారి ప్రదేశములలో శాంతి యుండునట్లు జూడవలయును. కాని పోలీసు శూన్యతీ యేదైనగూడ నియమమును. వారిశిక్షణామార్గము కొద్దిదే. ఆయా వాస్తవ్యులకు కష్టముగనన్న మార్కులను పెట్టి చేయగూడదు. ఫీజుకలుడ్లు, సలాముచేయట మున్నగువాని వలన వారికి కష్టమగునట్లు చేయగూడదు.
 10. శూన్యతీ చాల సేపుండగూడదు. తరుచుగా 1.డుదల నుగు చుండవలయును.
 11. ఈ స్వేచ్ఛలు కాన్వేబిలులయై నూపర్వైజింగుచేసి కచ్చిది రానిది కనుగొనుటకు వారిలో కొందర్ల నేరుకొనెదరు. వారు మరికొందరి నూపర్వైజింగుక్రింద నుండురు.
 12. ఎదైన స్వేచ్ఛల మాత్రమే ముఖ్యమంత్రి మామూలు పోలీసు వార లానికేవచ్చెదరు.
 13. మద్రాసు పట్టణములో పోలీసుకమిషనరుగా రె లిన్లు ను తయారుచేసెదరు.
 14. ఏ స్వేచ్ఛలు కాన్వేబిలులైనను సుమారు కారణము లేనిదే కనుక దిగవచ్చుచున్నచో 50 రూపాయల జరిమానా మద్రాసు డిస్ట్రిక్టు పోలీసు సిటిఫికేట్లు చట్టముల ప్రకారము విధించబడును.

వాతావరణ నిధి

1921 సం. సెప్టెంబరు నెల 21-న లేది బుధవారము

శిల్ప ముఖ్య నగరములు	అక్టోబరు 24 గలముఖ్య ఆర్థిక శాస్త్రము	నవంబరు 24 గలముఖ్య ఆర్థిక శాస్త్రము	డిసెంబరు 24 గలముఖ్య ఆర్థిక శాస్త్రము	జనవరి 24 గలముఖ్య ఆర్థిక శాస్త్రము	ఫిబ్రవరి 24 గలముఖ్య ఆర్థిక శాస్త్రము
కోలూరు	88.2	71.2	0.05	28.26	29.48
విశాఖపట్టణము	91.9	79.0	0.49	17.96	28.69
కాకినాడ
బందరు	90.8	79.0	...	94.85	28.71
నంటూరు	92.8	76.2	...	22.40	21.86
నల్లూరు	94.6	79.1	...	17.88	11.78
మద్రాసు	95.8	79.0	...	20.78	15.75
హైదరాబాదు	87.8	69.2	0.6	21.90	24.90
అనంతపురము	92.1	71.9	...	11.87	14.88
బళ్లారి	91.1	72.6	...	7.11	11.95
కర్నూలు	92.8	71.5	...	12.28	19.28
కడప	95.5	77.9	...	22.48	19.22
తెలంగాణ	88.8	68.5	...	24.96	22.54
కోయంబట్టూరు	90.0	63.8	...	8.60	8.02
కల్లూరు	93.6	74.8	...	84.92	22.18
కలము	93.2	71.9	...	84.8	4.78

వాయుభార మంతటను ఇదివరకులే నేయుండెను. బొంబాయి తీరమున మార్పులు కొంచెము మోచెను. తూర్పు తీరమున వాయుభారము మామూలుగ నేయుండెను. బొంబాయి తీరమున కొంచెము తక్కువగానుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెము ఎక్కువగానుండెను. ఉష్ణములో మార్పులు లేదు. స్వల్పమార్పు గలదు. అన్ని ప్రదేశములలోను వర్ష మోవడము మామూలుగా నుండెను. కొరమాండల తీరమున మార్పులు కొంచెము తక్కువ. పడ నుటితీరమున పడతీరములను దానుదానిని మార్పులుగా నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో స్వల్పముగా ఎక్కువ. వర్షములలో తాత్కాలికముగా మార్పులు కొంచెము ఎక్కువ. కొర మాండల తీరమున కొంచెము తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములలో దామాదాయిని సరిగా నుండెను. తూర్పు దక్షిణ ప్రాంతమున వాయువున దా ద్రవ్య కొంచెము తక్కువ. రాజధాని ఉత్తర ప్రదేశములలో మేఘములు ఒకతా స్రవగా గలవు. దక్షిణమున తక్కువ. సర్కారులలోను, పడనటితీరమున వర్షములు కొంచెముగా నక్కడక్కడ గలవు.

గంజాము తీరము వాయువునకు సంచలము గలుగు చూచుచుగలవు. వాతావరణము బాగుగ నేయుండవచ్చును

సి. చెంగిల్వరాయ మొదలయ్యారు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

“గొప్ప మార్పు”

ఆయుధ శాసనముందు యిటీవల చేయబడిన మార్పు ప్రకారము ప్రతిమనుజుడును లైసెన్సు లేకయే సాధారణ మయిన కత్తుల స్వరక్షణార్థము ఉంచుకొనవచ్చును. అట్టి కత్తి చేతికట్టయందు ఇముడ్చబడి బహు ఆందముగాను చేతికి తేలిక గాను ఉండునట్లు మన దేశమున తయారు చేయబడి స్వదేశ “కత్తి కట్టలు” అను పేర విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. ఒకటి తెప్పించి మోచినయెడల దాని ప్రయోజనము మీకే తెలియగలదు. కావలసినవారు: ఈ క్రింది చిరునామాదారులకు వ్రాసిన దొరకగలవు. కొలనిమాత్రమే గలవు గనుక త్వరపడి వ్రాయును. వెదకత్తి కట్ట 1-కి రూ. 6-8-0; చిన్న కత్తి కట్ట 1-కి 5-8-0 డబ్బులు కొనుగోరికి ఒక కట్ట ఉచితముగా నీయబడును. వలయువారు ఆద్యరలో సహా ఒక రూపాయి అడ్వాన్సు గా పంపవలెను. పోస్టేజి వగయిరా ఖర్చులు కొనుగోరి భరించవలయును. మాలం తెట్టి కృష్ణారావు, (8079) బెజవాడ.

అసహాయోద్యమము

మహాత్మాగాంధీ

మహాత్మాగాంధీ పుట్టినది సంవత్సరములలోనికి రాగాడ దని సంస్థానమువా రాజ్యాపించుటచే మహాత్మాగాంధీ మహారాజుగా పేరొనాడును వెల్లును.

ఖిలాఫత్ నాయకులను పట్టుకొనుట

ఖిలాఫత్ నాయకులను పట్టుకొనుట

17-వ తేదీ శనివారమునాడు పనివారము సమీకృతి. ఆదివారము సోమవారము పనిమాదిరి. 20వ తేదీని పనిలో చేరి. సోమవారము మున్నగు నాయకులను సంఘములు చేసి పని వారము కరపత్రములను పంచివెట్టిరి. వెంటనే పనిలో చేర వలెను, దుకాణములను మూయవద్దు. దౌర్జన్యము యోధ్యమునకు భంగకరమని వారు తేలికగా వలలో పాచ్చి రించుట చేపని వారంద్రు మరల పనిలో చేరిరి. జి. వి. పి. రైల్వే పనివారము కధ్యక్షుడగు బాపిస్టా గారిలో నాలుగించువంద కార్యదర్శియును పునాధ్యక్షుడును వ్యవహరించుచున్నందున బాపిస్టాగారు రాజీనామా నిచ్చిరి. కార్యకర్తలను రాజకీయములలో దింపగూడ దని బాపిస్టాగారు వాదము.

యావద్దాకత ఖిలాఫత్ సంఘసభ.

ఈసభయును జమితులలామా హిందుగభయును 21 వ తేదీని ఢిల్లీలో గ్రహస్థగోష్ఠిని జరుగును. దేశమునం దన్నిభాగ ములనుండియు సభ్యులు వచ్చుచున్నారు.

అలహాబాదు సభ.

పండిత మోతీలాలుగారి ఆధ్వర్యమున సభ జరిగినది. ఖిలాఫత్ నాయకుల సభించిండుచు తీర్మానము చేసిరి. ప్రజలు కాంతిని వీడనందులకు నేనభినందించుచున్నాను. అసహాయోద్యమము వారికి దౌర్జన్యరాహిత్యముకంటె పవిత్రతమ మగు ప్రమాణము మోక్కటిలేదు. ఎంతటి ఆగ్రహమును ప్రభుత్వమువారికినిర్బంధములవలన కలుగజేసినను మనము కాంతి మును బాయనివో కార్యసిద్ధినిశ్చయమని నెహ్రూగారునుడిచిరి. యవరాజుగారికి స్వాతంత్ర్యమొకటిగా దని తీర్మానము చేయ బడినది.

మిల్లపనివారము కేసు.

ఆలీసోదరులను పట్టుకొనినందులకు దౌర్జన్యము చేసిన ఖిలాఫత్ మిల్లపనివారము 7 గురికి జార్యానా వేయబడినది.

పూనాలో మానప్రస్థానము

ఖిలాఫత్ నాయకులను పట్టుకొనినందులకు తమ అసమ్మతిని తెలుపుటకు పూనాపేరలు, మోర్చాటునుండి బయలుదేరి నగరమున కంటోనుమెంటులోను అన్ని ముఖ్యవీధులగుండను మానముతో వాక్కుకరవగుట 5 గురువొగ్గున నడచివెట్టిరి. వారెట్టిద్యునియును చేయకుండ గంధి మైతానమునకు పోయిరి. అచటగు లాండర్లగారి ప్రాధికారముల నతిగంభీరముగ చదివిరి. పిమ్మట ఆలీసోదరుల పటములను మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు భోమ్మరగారు పూనా ఖిలాఫత్ సంఘ మునకు సమర్పించిరి. 21 వ తేదీని పౌరసభ జరుగును.

మహమ్మదాలీగారు

20 వ తేదీని మహమ్మదాలీగారిని కరాచీకి తీసికొని వెట్టిరి. 26 వ తేదీ సోమవారమునాడు కరాచీలో విచారణ జరుగును.

గుంటూరుసభ

మహమ్మదాలీగారిని పట్టుకొనినవార్త 15 తేదీవరదయును న గుంటూరులో తెలిసినది. హయతుఖానునామోయగారి ఆధ్వర్యమున వాటిసాయంకాలము గొప్పసభజరిగినది. భావనావారి సీతారామశాస్త్రి, మహమ్మదురజా, సాహేబుగార్లువ్యవసించిరి. ఆనాడు పగలంతయు వానగురియునునే యుండి నను వానలోనే సభయు గి యువ ర కు ను ప్ర జలు కూర్చుండియుండిరి. 16-17-20 తేదీలను గూడ సభలు జరిగినవి. పౌరసభ గుప్త చీరుకుర్తి బసవయ్య, రావారపు వెదవేంకట నరసయ్య, (బీరే)గార్లువ్యవసించిరి. వికమత్యమును, దౌర్జన్య రాహిత్యమును, కార్యదీక్షను వారు నొక్కిచెప్పిరి. గుంటూరు నాయకులను ప్రచార మొనరించుచున్న మహిళామణులను పట్టు కొంగు గనునదంతలు ప్రజలముగా నున్నవి. 19 వ తేదీని స్పెషలు ప్రెయి ను లో నై ని కు ల ను తీసికొని వచ్చి వీధులకంటె త్రిప్పిరి. ప్రజలధిక్త్యానాముతో దౌర్జన్య విముఖులై యున్నారు.

పీరు బాదుషామియానాగారి కేసు.

ఫరదుఖారులో 19 వ తేదీని విచారణ జరిగినది. మియానా గారు మహమ్మదీయమతగురువు. వారి కిష్కలు పలువురు వచ్చిరి. 5 వేలకు జామీను యియ్యవలెనగా మియానాగారి కరింపలేదు. ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

బల్లారిసభలు:

20 వ తేదీని గానాల రామమూర్తిగారు తెలుగున సుపన్యసింపిరి. తలపున మాటను క్రియనుగూడ దౌర్జన్యము కూడదని ఆ యన చెప్పెను. విదేశీబట్టలను తగులపెట్టిరి. మహాత్మానికే స్వాగత మొసంగు సన్మాన సంఘమునకు గోపాలాచార్యుల గారి నధ్యక్షునిగా నియమించిరి. వారు చురుకుగా ఏర్పాటులను చేయుచున్నారు. ములగపిల్లి రామశెట్టిగారు సన్మాన సంఘమునకు వోడవడ సంసిద్ధులైరి.

బరంపురము ఆంధ్రరాష్ట్ర సభలు.

ఈనెల 24,25,26 తేదీలను జరుగునభివృద్ధి వైఖ్య లకందరికిని బసలను భోజనసదుపాయము నుచితముగా చేయుటకు బరంపురము ఆర్యవైఖ్యలు ఏర్పాటు చేసిరి.

పల్నాడువార్తలు

తామనకోడు బండెల దొడ్డిలోని పశువులను 22 వ తేదీని వేలము చేయుదురు. దౌర్జన్య మేమియునులేదు. పల్నాడుకాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి కాయన్న శేక్స్, వల్లగొండ జానీరామయ్య పశ్చిమి ఆపయ్యశాస్త్రి, నాగంపట్టపల్లి పుచ్చాచార్యుల నెహ్రూ, గార్లకు 144 సెక్స్ ను ప్రకారము నోటిసు పంపిరి. వేల ములో ప్రభువులను కొనవద్దని మాచర్లడివిజయలో నలుగురు స్పష్టముగా వ్రాసిరి.

పండిత నెహ్రూగారి సందేశము

అసహాయోద్యమమునందు

అహింసావ్రతమే ముఖ్యము

కారతనిర్మములతో ఈ వార్త నాలింపుడు. కనాచి యందు ఇటీవల జరిగిన ఖిలాఫత్ మహాసభలో నాలుగైకొన్ని వారిలో ముఖ్యులైన అభియోగము తెచ్చుటకు ఖిలాఫత్ ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొనిరి. ఈనెల 13వ తేదీని గంధి మహాత్మాగాంధీ మహమ్మదాలీగార్లుకలకత్తానుండి చెన్న పురికి బయలుదేరిరి. ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువుల ననుసరించి మహమ్మదాలీగారు వాల్తేరు లో నిలుపబడి రని తెలియచున్నది. ఖిలాఫత్ ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును అసోసియేటెడు ప్రెసువారు తిరస్కరించినది. ఆలీసోదరు లిరువురు ఆరెట్లు చేయబడుదురు. ఇరువురు నిర్బంధింపబడుదు రని అందరు తలచుచుండిరి. కావున ఉదేక ఆగ్రహములకు అన కాళము లేదు. పంజాబు ఘోరములు, ఖిలాఫత్ సమస్య పరిష్కార విషయమునందును, స్వరాజ్యసంపాదనమునందును ఒక గొప్పతెరువా మానన్న మైనది. ఇంక వైన ఎట్టి చర్య పుచ్చుకొన వలెనో ఆలోచించుట అవర్తము. కాంగ్రెసు ఖిలాఫత్ నాయకులు సమావేశమై కర్తవ్య మాలింపవలెను. ఇంతలోపల దేశమునందు అశాంతి, దౌర్జన్యము లేకుండునట్లు చేయుట మన ధర్మము. మనము ప్రారంభించిన పని 30 వ తేదీనాటికి సంపూర్ణముగ విజయముచెందుటకై మన మందరము మరంత యెత్తుక పట్టుదలతో పని చేయవలెను. ఆలీసోదరు లీ క్రిందిసందేశమును మీ కొసంగుచున్నాము.

"మేము ఏపని చేయుచుండగ నిర్బంధింపబడితిమో ఆ ఉద్యమమే విజయము చెందుటకు దేశము లందరు కృషిచలువ వలెను."

కావున ఇంక విదేశాధారమైన దేశముమీద నుండుట అత్యంతపాపకరమని ప్రతిభారతీయుడు తీర్మానించుకొనవలెను. దీనివల్ల రెండువిధముల లాభము కలుగును మీ హృదయము లందలి ఉదేకమును విదేశీవత్తదనమును నిరూపించును. మహాత్మాగాంధీ చెప్పినట్లు స్వరాజ్య సంపాదనమునకు ముఖ్యసాధన మగు పద్ధతినే ప్రోత్సహించినవార నయ్యెదము. ఖిలాఫత్ సమస్య, పంజాబు ఘోరముల పరిష్కారము స్వరాజ్యసంపాదనముతో చేరి యున్నది. ఎచ్చట కూడ దౌర్జన్యమాచనము లుండకుండ మనము విజయము కాంచుట నిజము. మంచి విత్తి పొందిన భైర్యులకుండుట సైనికులవలె నిరాందరు కాంగ్రెసు అధికారము లేక పని చేయకూడదు కావున సోదరులారా గ్రామతలో మెలంగుడు. ఆగ్రహములై ఎట్టికార్యముచేసుకుడ. ఇంకను కొంతకాలము ఓర్పుగలిగి యుండుడు.

విజయము చేరున నున్నది

మోతీలాలు నెహ్రూ

మోతీలాలు నెహ్రూ

విదేశ వార్తలు

ఇంగ్లాండు వ్యవహారములు

లాయడు బార్లిగారి పట్టుదల

డివేలరాగారు పంజా ప్రత్యుత్తరము సంతృప్తికరము గాదనియు, ప్రత్యేకరాష్ట్ర ప్రతినిధులను మాటమగచినగాని సంధి సంధి జరుగుటకు ఏలులేదనియు లాయడు బార్లిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

డివేలరాగారు లాయడు బార్లిగారి కీక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మంపిరి:—

ప్రస్తుత పరిస్థితుల ననుసరించి రెండుదేశముల ప్రజలు కొరకు సంధి సమకూర్చుటకై ప్రయత్నించుటయే మా ముఖ్యోద్దేశము మా సిద్ధిని మేము వివరించితిమి. ఈవివరణవల్ల సంధిసభ సమావేశపరచుట అపవేయ్యుట మిగుల సంతాకరము ఇట్టి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములతో కాలక్షేపము చేయుటవల్ల సంధిసమకూరదు. మేము చెప్పవలసినయును లన్నిటిని మీరంగీకరింప నక్కరలేదు. సంధిసభ జరిగినప్పటికి అన్ని విషయముల మాచుకొందము."

జపాను-చైనా.

సాంతాంగు సమస్య.

వాషింగ్టన్ మహాసభ జరుగుచున్నందున, సాంతాంగు సమస్య పరిష్కరింపబడవలయు నని జపాను ఆతురతతో నున్నది. జపాను చైనావారికి కయిమసాంతాంగు రాష్ట్రము లో కొంతభాగము ఇచ్చుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు. దీనికిబదులుగా చైనావారు కయిమో సివాపురై రైల్వేలు, గనులు చైనా జపాను ప్రతినిధుల స్వాధీనము చేయుట కంగీకరించవలెను. ఈ విషయలతో యీరమస్య పరిష్కరించుకొనవలయు నని జపానువారు ఆతురపడుచున్నారు.

గ్రీకులు తురుష్కులు.

గ్రీకు సేనాని విజయము కాంచుచుండెనని ఇంతవరకు వార్తలు పంపబడుచుండెను. కెమాలిస్టు సేనాని సేనాను ముండెను. ఇప్పుడు కథ మారి నది. గ్రీకుల విజృంభణము తగ్గినది. సేనలు అలసియున్నవి. కెమాలిస్టు సైన్యములు యీతరుణముగనునించి గ్రీకులనుబీదపై ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని ఆహారపదార్థములు పుష్కలముగ లేకుండుటచేతను, రైల్వేమున్నగు సౌకర్యములు లేకుండుట చేతను యీ తరుణమును స్వలాభముకై సంపూర్ణముగ వినియోగించుకొన లేకపోయిరి. కెమాలిస్టులు మందుసామగ్రి అధికముగ కొనివారనియు, కొంత సామగ్రిని శత్రు సైన్యముల నుండి పట్టుకొనినయు తెలియుచు న్నది. గ్రీకుల విజయవార్త లంత ముందినవి. కెమాలిస్టుల విజృంభణము మొదలిడినది.

గ్రీకుమంత్రివర్యము రాజనామా ఇచ్చిన కవంతి ప్రజలు చున్నది. ఈ కవంతి నిరాధారమైనదని పారిశుంకుండుకు గ్రీకు ప్రతినిధి చెప్పుచున్నాడు.

లాయడుబార్లిగారి ఆంగ్లేయము

లాయడుబార్లిగారికి పరిశీలనలో ఒకకురుపు పుట్టినందున అసమ్మతమైయున్నారని ప్రకటించబడినది. ఆతురపుఅపరేషన్ చేయబడినదియు, వీరివ్యధి కొంతము క్షుణ్ణులై యున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఇంగ్లాండు ఇరాండు వ్యవహారములు పరిష్కరి. పబ్లిక నందున పీరునాసింగుటా నుహాసభ వేర్లని ఊహించుచు చున్నది.

జుజువుకు స్వరాజ్యము

క్రీటిషుకార్మికుల సామగ్రి

ఇంగ్లాండునందలి కార్మికపక్షపు ప్రతినిధులు ఈజిప్టు నందలి పరిస్థితుల పరిశీలించుటకై ఈజిప్టుకు వెళ్లెదరు. ఈసందర్భమున ఎట్టివివాదాస్పదలు ఉత్పన్నములు జరుగకూడదని ఈ జిప్టునందలి అధికారులు టెల్లిగ్రాఫు వొసంగిరి. ఈజిప్టుపజ్జుకార్మిక ప్రతినిధులకు గొప్పస్వాతంత్ర్య మొసగుటకు ఏర్పాటు చేయుచున్నారు.

గుంటూరును వాస్తవ్యులు, దేశాభివృద్ధియందు ఈ నెల 9 తేదీని వ్రాయుచున్నారు.

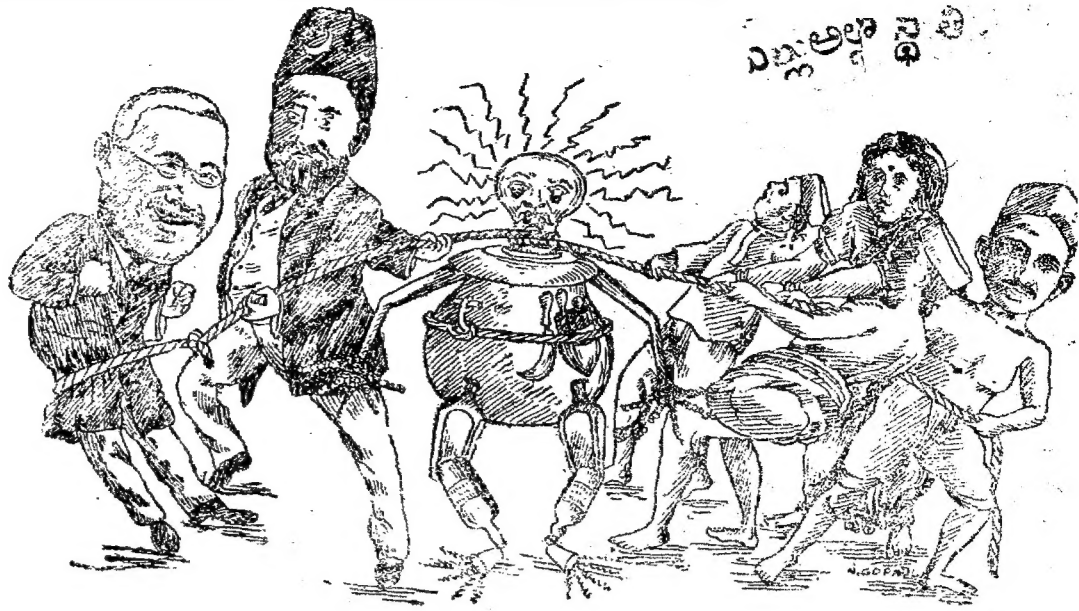
సంధర్మపార్వతీ, రాయవరం

సహాయనిరాకరణనిరసన మహానభ

కాకినాడలో సమావేశము.

17-9-21 తేదీని కాకినాడలో సమావేశమైన సహాయనిరాకరణనిరసన మహానభ యొక్క సభ్యుల సంఘాధ్యక్షులు మహారాజశ్రీ దివానుబహద్దరు కొమ్మిరెడ్డి స్వామి వారాయలయ్యగారి వారునుగా రిచ్చిన ఉపన్యాసమునందలి యొక్క విధానములను ముద్రించితిమి.

కొంతకాలముక్రిందట పంజాబులో జరిగిన ఘోరకథలు ముఖ్యముగా విషయక దృష్ట్యాన్ని వై యనంతప్రీతి ప్రధాన కాణములై యున్నవని పొడవులునున్నది. అందుచే గొందరు మహానభ యొక్క దొరతమువారిపట్ల సహాయనిరాకరణ మొనర్చిన గాని వారి స్వరాజ్యముయొద్దనియు, స్వరాజ్యముచేసినగాని దేశ మయినా లోపములు తీరవనియు, సమితి సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు బానుకొనిన. మరికొందరు దేశభిమానులు, ఓర్పుతో సహాయము తీయమిన్నయెడలనే స్వరాజ్యము శీఘ్రకాల ములో సంపాదించగలమని నమ్ముచున్నారు. సహాయనిరాకరణోద్యమము ప్రస్తుతస్థితితులన బట్టియు దొరతమువారు చే యుచున్న మార్పులబట్టియు మనదేశమునకు సంకల్పము తేల్చుకొనవలసి కాదని వామ లోచించుచున్నది. మొన్న మొన్న నే రిఫారం ఆర్ట్ అనుబంధం వచ్చినది. దాని ననుసరించి ప్రతినిధు లిన్ని కొనివేరి. కావనిర్యాణసభలు పనిచేయుచున్నవి. దొర తమువారు ఇది ఆర్థికాధిపత్యమును, తమగౌరవముతో సమాన ముగా చే చూచుచున్నారు. లాభభంగముపట్టగానే దేశములయల్లి పోయియున్నట్లు గొర్రె మంచకపోవుటచే, సహాయనిరాకరణో ద్యమమునకు బలము కలిగినది నేనాహించుచున్నాను. వ్యాయ పరికరమునందును సమర్థవ్యయందును పేరుపడిన లాభ రిడింగు గారు ఇప్పుడు రాజప్రతినిధిగా వచ్చుట మనయదృష్టమనియే యెంచుచున్నాను. వారువచ్చిన కొద్దికాలములోనే, యాసభాధ్యక్ష నిరాకరణోద్యమము అభిప్రాయభేదముచే నూచించుచున్నదని యు, స్వాధ్యక్షుల సంతకరకు తాము అట్టివాడులను ఏమియు చేయవలయును నుడిచిరి. సహాయవాదముచేతనే యాసహాయ నిరాకరణవాదమును ఖండించుట యుక్తము. సహాయనిరాకరణ మన పదమునందే దోష మున్నది. మానవజన్మముయొక్క భద్రము సమమును కేరమించుటయెగాని దేవించుట గాదని మనకాశ్రయములు చెప్పచున్నవి. దొర త స ము వారు మనకు సహాయులగుచున్నప్పుడు మనము వారికి సహాయ మొనర్చి మనయెడల మనసునూయుయే కనబడుతుంది. ఏమిచెప్పినను వారుమనస్థానము, మనకు దోడ్పడన ప్పడును సహాయనిరాకరణమునకు పూనినను పూనవచ్చును. అట్టి స్థితిలో లేవచ్చును సర్వవిధముల తోడ్పడి వారిలోనికి కేసై యున్నప్పుడును, దొరతమువారిపట్ల సహాయనిరాకరణము చూపుట మనకు శ్రేయస్కరము కాదు. ఇప్పుడు దొరతమువారి యందు ఆకోపించుచేయులను పరికరించి చూతుము. దేశమునం చు గొర్రెలు పెరిగినవి. వర్తకములు సాగుటలేదు. పంటలు పాడ. యును. బీదలకు కట్టా పడ్డయు, తినుకూడును లెక్కవాయెను దేశము సాహసముయొను, వీరికన్నిటికిని గవర్న మెంటువారిట్లు నేరణులు కాగలరనే మనయాశ్చర్యకారము చెందగొట్టబడిన యంశ ములందు దొరతమువారు చాలా పశ్చాత్తప్తై చేయుకొనినంత కావ్యము చేసియు, నిరసన చేయసెంచియు, నిరసమును అట్టి యురములు రావంత చేయుటకు దృఢనిశ్చయములై యున్నా రనియును గూడ చెప్పుచున్నారు. మాంటెగ్యూగారు సరియైన మిట్టా బాగుండు విశ్లేషణచే హిందూదేశమునకు Provincial autonomy (రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యమును) ఇచ్చినట్లే యనిచెప్పిరి. వారికి నిరసనముగా వీరంటుగారు సీనుమండి దిగిన తోడనే గాంధీయిలో జరిగిన సమావేశములో వెంటనే రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యమును, సామ్రాజ్యశక్తికస్వతంత్ర్యము నుండవలె నని తి గ్రానించెను. లార్డెరిడింగ్ గారు సామ్రాజ్యశక్తిసహజంగా తామిం ను ఏమో నిశ్చయించుకొని లేదనియు, నిరసన రాజ్యపు సమా కిరములపట్టి వారి మూని తృప్తి చెందగనే తమక క్రిందచన కిరందే దృఢనిశ్చయము చే దేశమును ముదహగు చేయించుటకు దృ ణిశ్చయములై యున్నట్లు చెప్పిరి. రాష్ట్ర రాజవనభలలో గవ ర్నరులు, నడిపించు మార్గములను బట్టిచూడ స్వాతంత్ర్యమిచ్చిన చతురు, స్వాతంత్ర్యముచేసి భగమును భేదములేకుండ రెండు స్వాతంత్ర్యభగములచేనే నడచుచున్నది. ఇట్లే ఆస్థానాధికారము కనబడుచున్నప్పుడు సహాయనిరాకరణనిరసన యనకరమని భవకే కనపడుతుంది.

మ ద్య స ం హ ర ము.

మహాత్మా! ఈ పెనుభూతమును నాశనముచేయుటకు నేనును నీకు దోడ్పడుదును.

పున్నీ పూట బాన్సుకు.

మహాత్ముడు:—ప్రాణమును పీల్చి పిప్పిచేయుచున్న ఈ పిశాచమును జంపుట కన్ని మతములవారి సహాయమును గావలసియున్నది.

ఈ పిశాచమును వదలించి దేశమును బాగుజేయుటకు మేమందరమును సిద్ధముగనున్నాము.

ఇంతవఱకును సహాయనిరాకరణోద్యమము దొరతము వారిని స్పృహగొనజేయుచున్నది. నేమైనను నెగ్గెనా! అనిన కదియు గానరాదు. పాతకాలల విషయమందును, వ్యాయస్థానములవిష యములందును మొదట గొంతచలనము కలిగినను తిరిగి యథా స్థితిగానే యున్నట్లు కన్పించుచున్నది. దౌర్జన్యహిత సహాయ నిరాకరణోద్యమ మను పేరుమీద, దౌర్జన్యహిత నిరాకరణో ద్యమ మొకటి బయలుదేరెను. గాంధీమహాత్మునిపేరుతో, వారి యాత్మబల మించుకైనను సంపాదించలేనివారు కొందరు తమ భారతహితస్వభావములతో వాగ్వాదములు చేయుచు దౌర్జన్యములోకి దిగుచు, జనులనుకూడ దింపుచున్నారు. మలబారు నందు మోపాలాచేయు ధౌర్జన్యములు తలచుకొనినంత నే మనకు కడుపించారము కలుగుచున్నది. సహాయనిరాకరణవాద మందు గవర్న మెంటువారిని తొలగించువ్రయత్న ముండుట విషప్రాయమైయున్నది.

ప్రస్తుతోద్యమములో ప్రధానమైనది స్వదేశోద్యమము. దాని సభివృద్ధిలోనికి తెచ్చుట మనవిధి గనుక చేయవలెను గాని దానిని స్వరాజ్యాంధోళనముతో గలపరాదు. మానవునకు ఇహ మందు ముఖ్యమైనవి అన్నము, బట్ట; వానిని స్వతంత్రమున సంపా దించుకొనగలిగినచో ప్రతిమానవునకును నిజమైన స్వరాజ్యము చేకూరగలదు. స్వదేశవస్తువులనే ధరింపవలయు ననది కోరిక మనకు వ్యాయమైనది. విదేశీయులమీద కోపముచే అట్లునట కాదు. మన యాత్మసంరక్షణమున కది ప్రాధాన్యము. గనుక యట్లు చేయవలెను. స్వదేశోద్యమయందు భిన్నాభిప్రాయ ముండుటకు నవకాశములేదు. పూర్వము మనదేశమునందు అమూల్యమైన వస్తువులు లేయారు చేయబడుచుండెడివి. ప్రస్తు తము దూది సమృద్ధిగా పండుచున్నది. కాని సగముకంటె నెక్కు వదూది విదేశమున కెగురుతీమై తిరిగిమనదేశమునకు, తంతురూ పమునను, వస్త్రరూపమునను, ముమారు 60 కోట్లరూపాయలు కిమ్మత్తుగలవారు, బట్టలు యితరదేశములనుండి మనదేశమునకు వచ్చుచున్నవి. దేశమునందు ధరించు దూదియంతయు మనదేశ మునందే పడకబడి బట్టకొంద తయారైనయెడల దేశీయుల కొంత యోజనకముగా నుండును. ఇందులకు రాట్నముల వృద్ధియొ కటియేచాలదు. కేవల సువీనిని వృద్ధిచేయుటయే పరమావధి యను కొనక బ్రజలు సహాయసంపదల సమకూర్చి పాశ్చాత్యులవలె నూలువడికి బట్టతయారచేయు యంత్రశాలల ప్రతిస్థించుట కూడా ముఖ్యవనమని వాకు లోచించుచున్నది. కేవలమురాట్న ములవలన దేశమునకు కావలసినంతబట్ట తయారు కానేరదు. నేక మునందుగల అన్నిరకములవారికిని అన్నిరకములబట్టలను తగినంత తయారుజేయుటకు యంత్రశాలనిర్మాణమే ముఖ్యసాధనము. మరియు నిట్లుచేయుటచే మనదేశావసరము తీరుటయేకాక మన పేం యంతర దేశములకు వస్త్రములెగురుతీ చేయంత్ర క్రి కూడా సంపాదించగలగుదుము. 1906 సంవత్సరములో లక్నోయందు గోపాలకృష్ణగోఖలేగారు దీర్ఘదృష్టితో నాలోచించి, ఈయొ క్క స్వదేశోద్యమమే దేశమును సంరక్షించగలదనియు, దారి ద్రవ్యమును పోగొట్టకలదనియు కామధేనువునంటిదనియు, చెప్పిరి. ఇదివరకు.

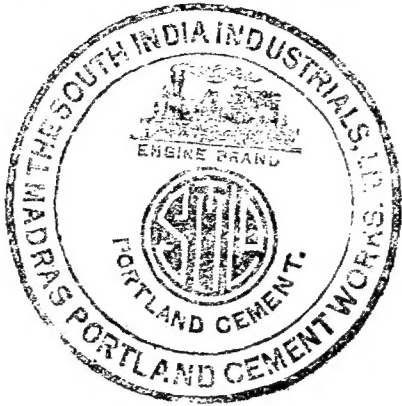
మ ద్య పా న ము .
మద్యపానముమాన్యుట ముఖ్యవనమని అందరు నొప్పు కొనలేకనదియే. హిందూధర్మమునుబట్టి యామద్యపానము అభ్యం తనింద్యముగా నున్నది. త్రాగుడే లేనిచో ఆబ్రాహ్మీపన్నుకంటే ఎక్కువపన్ను నివ్వగలసమర్థత దేశమునకు కలుగును. కృష్ణ ప్రయత్నములుచేసి త్రాగుడు మాన్పలేకనది. అనేక సంవత్సరముల నుండియు ప్రజలు దీనిబారినండి సోదరుల దొలగింపగోరుచు న్నారకాని యిప్పుడెక్కువపన్నుదలతో పనిచేయుచున్నారు. ఈవిషయములో మాపురపాలక సంఘముకూడ తగుశ్రద్ధసహించియున్నది. ఇందువలన దొరతమువారికి ప్రభువుమన ద్రవ్యన వ్యము కనబడును కాని దీనినిశ్శంకులచే దేహమనోబలసంకు న్నులుగాను శత్రువర్తనలుగాను మారిన బ్రజలు ఆద్రవ్యలో పమును ద్విగుణముగా నితరనిధముల పూర్తిచేయ గలుగుదు రనుటకు సందియము లేదు.

* * * * *
అధ్యక్షకోపన్యాసము.
గోదావరి నుండల 'అసహాయోద్యమ నిరసనవాదుల' సభ గలవారమునందు జరిగెను. సభాధ్యక్షుల లగు డి.బి.ఆర్. వెంకటరత్నము నాయకుగారి యుపన్యాసమునుండి ముఖ్యాంశ ములను ఇట ముద్రించుచున్నాము:
వెంకటరత్నము నాయకుగారు ప్రభువుమన వేల్పురాకొ మరునికి స్వాగత మర్పించవలసిన బాధ్యతను గూర్చి తెలిపి తరువాత నిరాకరణోద్యమ ఖండినకు గడుగిరి.
ప్రభుత్వముతోటి సహకారము ప్రస్తుతసమయమున కేవల మవసరమని మీరు కనుగొనగలరు. ప్రస్తుత యాంధోళన వలన ముఖ్యముగ ను త్తరతల్లాల యందు అధికముగ చలనము గలిగినది యీ మద్యనే విల్లించుడక ప్రభువుగారు చెప్పియుండిరి. మద రాసులోని మనస్సేహితులను, ఇంకను దక్షిణభాగములందుం డువారును గూడ తమభాగములందు కన్న మనదేశమందు చలన మెక్కుడుగ నున్నదని పలుకుచుందురు. ఇది మనల నభినందించుటయో ఆక్షేపించుటయో తెలియదు. గాంధీగారికిని వారియ నుచరులకును ఈ జిల్లాల యందు మంచి యభిప్రాయము గలదని గూడ తెలిసినది. ఈ విషయములందు కొంతవఱకు నిజములేదని చెప్పటకు వీలులేదు. ఈజిల్లాయను, ప్రక్కజిల్లాలను నిరాక రణోద్యమ ప్రచారమువలన ఉల్లేజము పొందినవి. ఇందుకు ము ఖ్యకారణము, దేశభావాప్రతికల వలననే యై యుండవచ్చును. నిరాకరణోద్యమ వాదులలో ననేకులకు సకారణ మగు వాద ములకన్న మామూలుభోగ్యయే ప్రధానముగ నున్నది. ఇకరాగల మాసములలో వారుఇనుమడించిన యున్నాహముతోను, ఆంధో శనాపరులై, ఉద్రేకపూరితులై పనిచేయుచునని వారలంపు. ఇది తమ కార్యక్రమములోని యంతరములను కొన్నిటిని వదలి కేవల లము ఉత్సాహమును నిలిపియుంచుచు ఒకదాని నుండి మరియొ కదానికి వెళ్ళుచుండుటచోద్యమముగా? దుగదృష్టకరమగు పుల లారు విప్లవము, రాకుమారుని యాగమముల యెడల వారిచర్య వినియోగింపబడవచ్చును. పశ్చిమతీరము నందలి ఈ విప్లవమునకు

ప్రఖ్యాతమైన మోటు

“బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు” “ENGINE” BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులుత్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇండ్లుకట్టువారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. వలసనగా:—

1. మాయొక్కు “ఇంజిన్” బ్రాండు పోర్టులాండ్ సిమెంటు శుద్ధమైన మూలకల్లులతో చేయబడుచున్నది.
2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డు స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము శుద్ధముగా చేయబడుచున్నది.
3. ఆ నేరకములు చేయక, ఒక్కటేకము ఎంతవారుగా చేయవచ్చునో అంతవారుగా చేయబడుచున్నది. ప్రతిష్ఠిత కారణములచేత అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలమి సిమెంటులలో యున్నదని అందరికిని తెలిసియున్నది.
4. సిమెంటు తీయనప్పుడు “ఇంజిన్” బ్రాండు అడిగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఏలోపములు కలుగ నేరవు.
5. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసందేహములు యుండెను మాకు వ్రాసిన వివరముగా వ్రాయుము.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సౌత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్

పోస్టుబెట్టు 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS.

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

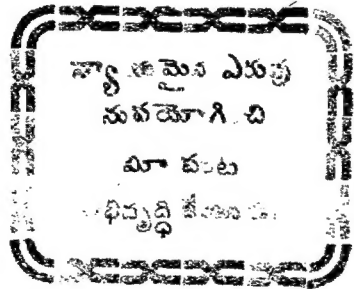
(8049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-33.

మా ప్రత్యేక పు ఫర్తిలైజరులను

వడ్డు, చెలకు, బొప్పలు,
తెంకాయ, పొగాకు
మొదలగు వంటలకు
మరియు
ఉపయోగింపులు.

చేరుపోడి యంత్రములచే
తయారు చేయబడిన
చేరుల ఎటువ
ఎటువల పోడి
ముందుగా వాడవలె
ఉపయోగింపులు.

ఇతర వివరములకు భర్తీ-దే ఈ క్రింది చిరునామముల వ్రాసి తెలుసుకొనుము:—

ఇండియన్ ఫర్తిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

త్రీచూరు. (మలబార్ కోస్టు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.
TRICHUR. (Malabar Coast)

ఈ కుసున్న మద్దూరి చలమయ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా. ఎన్. డి. కృష్ణలయ్యంగారు, ద్వారక, మధురజిల్లా. సి. ఆర్. రామచంద్రారావు, భాట్ల, నామకల్, టి. ఆర్. రామసుబ్బన్, శ్రీవేంకటాచార్య, చెన్నలపల్లిజిల్లా. ఆర్. జిల్లబోకాచారి, తిరువారూరి, తునిపల్లెటూరు జిల్లా. టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్య, సత్యాగ్రహము, తిరువల్లూరు. 301

వకటన (3120)

మా వద్ద 88 హెక్టార్ల పకటన అయిత్ ఇంజన్ అనుకమునకు గలను. వలమనాడు ఈ దిగువ వివరములకు వానినయెడల యాదర్శ వివరములు తెలుసుకొనుము. ఇప్పుడ వంకటన రేవును అండ్ లెమన్ శ్రీ రామయ్య. ఏలూరు.

మేలగు పాంటెక కలములు (1514)

బ్లాండ్	8.0-0	కాటూర్	2.5
బ్లాండ్	4.8-0	కాటూర్	2.0-0
బ్లాండ్	7.0-0	కాటూర్	2.8-0
కాటూర్	0.18-0	కాటూర్	0.2-0

గిరి ప్రాంతము, ధ్వజపల్లి, బ్రిడ్జి కేసు, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత,
డి. గోపాలాచార్యగారి

రిక్తమును కృత్రికమును
మేహవాత వాతాదులను బోగొట్టును
అన్ని విధములగు బలహీనములను అణచును
పొందుకోకుండు మంచిది
గుండెదడను నివారణకేయును
గర్భ కారకములను దరుమును
బాహురకు గర్భిణీలకు నుత్తమును
చనుబాలను కృత్రికమును
మూత్రములను మంచిది
మెదడుకు బలమును గలగ కేయును
నంములకు కీర్తిని పెచ్చించును
విద్యాధులకు వ్రాణమిశ్రము
ప్రాణశక్తిని పెచ్చించును
తీయకోకులకు మిగుల మంచిది
కానకోకులకు అమృతము
గుండెకాయకు మిక్కిలి బలము నిచ్చును
ఉరితిత్తులకు అభివృద్ధి కేయును
ఉబ్బునకోకులకు మిగుల హితము
తల బుడ్డి 1-3 రూ. 2.4-0.
వ్యాధిగు పోషక ప్రత్యేకము.
క్యాటూరు ఉచితము.

అయు రేవే దాత్ర మం.

41, ఆచారప్పన్ పేటి, జి. టి. మదరాసు.

తెలివిగలము:—

పండిట్ - మదరాసు.

పాళ్ళపు వెంకటాచల పండితుల

అయు రేవేదీయ సిద్ధాంతమును

లోకామయచార

కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగు వైద్యులైన జీవామృతము
సోకటి తేది భారతముగా చెప్పుచున్నది
నీటిలో అక్షరమైనది ముచ్చుచేసి
గాఢమైన అమృతము కలుపుచు ముందుగా
వృద్ధులవలె ప్రవేశింపవలెను పంజాబులో
తేరించవలెను. ఈ మాత్రము 8 నుండి 15 వ
తేరించవలెను. ముందుగా 15 వ రోజు వాడె
పాతాని ప్రవేశింపవలెను ఉపయోగించుచు వచ్చిన
విడల మందము అక్షరము నులబడవలెను
ఇప్పుడు ఇప్పుడు వైద్యులైన జీవామృతము కీరము
వాలెము, దగ్గు, పడినెను వలముల నొప్పి చలు

హితక ఇంపు ఎంబా షేరు కలరా మున్నును ఇంకా అనేక
వ్యాధులను క్షయకరముగా వచ్చును. ముందుగా 15 వ రోజు ఉపయో
గించిన తరువాత మును ముచ్చును. 2 వ రోజు ముచ్చునకు
నీన గునుస్తాము వ్యాపారములు ఉపయోగములు విద్యాధులు
భూమి శ్రీమతి మద ఈ మాత్రలను నేమిచి గుణమును పొగ
దు ముచ్చును. 250 మాత్రలు గల సీసా 1.5 తలకు 0.4-0
మరి సీసామును 3 సీసాల చుట్టూ 0.4-0 మరీసారి
3 సీసాలను చెప్పుచు పోషకము. రూ. 1.4-0

25 సీసాలు
25 సీసాలు

అన్ని ముఖములందు మోగును

శ్రీ సత్యనారాయణ వైద్యుల

(801-594)

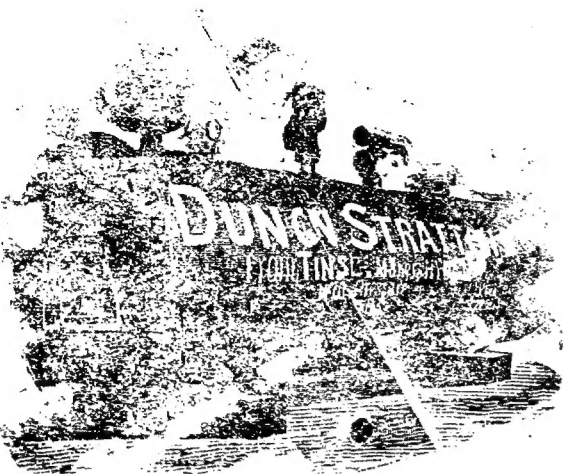
తెలివిగలము:— పండిట్

DUNCAN STRATTON & Co.

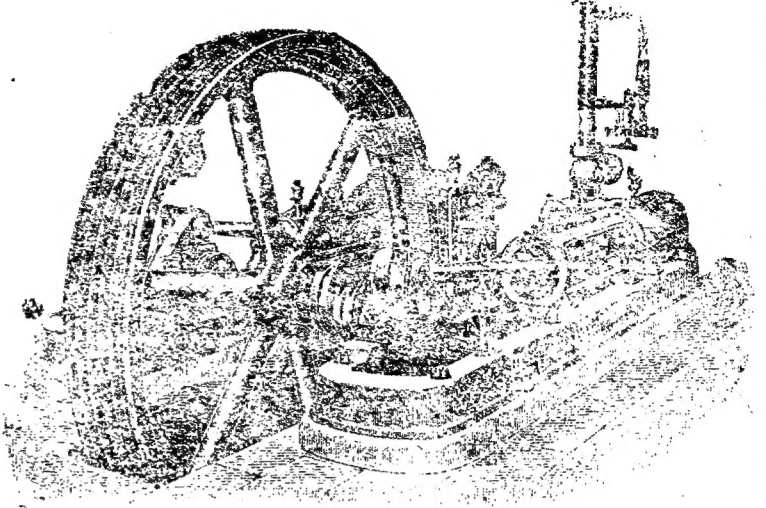
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండు కో.

(2412)

ఎంజనీర్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు, మెయిన్ ఏజి, బొంబాయి.

పొడవు 30 అడుగులు
మొదలు 21 అడుగులు వరకు
మందము — దేయ మేటరు
అ. క. మొదలు 6 అ. క. వరకు
కరకు యెంచును.
స్టీమ్‌బోయింగు ప్రెసురు
80 పౌండు మొదలు
160 పౌండు వరకు ఉండును.

హైక్రాను స్టీల్ కార్నిస్ బాయిలర్లు.

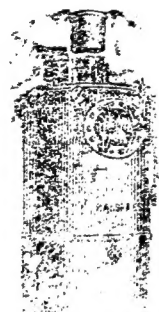

హైక్రాను స్టీల్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అడుగులు మొదలు 32 అడుగుల వరకు ఉండును.

డయామీటరు 6 అ. క. మొదలు 8 అ. క. వరకు ఉండును.
స్టీమ్‌బోయింగు ప్రెసురు 100 పౌండు మొదలు 270 పౌండు వరకు ఉండును.

లోకో మొట్టిట్యూబులర్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్‌బోయింగు ప్రెసురు 80 పౌండు మొదలు
100 పౌండు 120 పౌండు వరకు ఉండును.

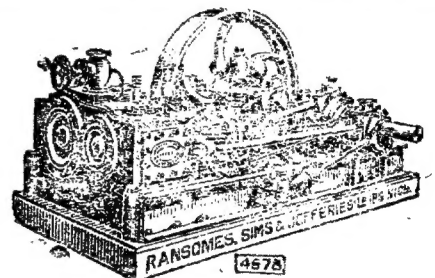

వర్టికల్ బాయిలర్లు.

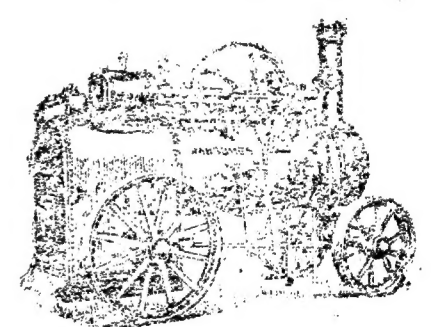
స్టీమ్‌బోయింగు ప్రెసురు 80 పౌండు మొదలు
100 పౌండు వరకు ఉండును.

ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.
దూది బోయింగు మెషిన్, కాటిసామానులు
దూది ప్రెస్సింగు మెషిన్
దూది ప్రిన్సింగు మెషిన్
దూది పీసింగు మెషిన్.
అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ వర్క్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచగడ్డచేయు మెషిన్
కట్టు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగర్లు, వ్యవసాయ గంబంధమైన కొరముట్లు
కిరకన్ నూనె తురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
లేకులు వర్క్సాపు కొరముట్లు
స్టీలు సాప్టింగు, కట్టింగులు, పెడెస్టల్స్
కాట్ బరన్ అండు కాన్స్ విరన్ ఫుట్టిలు.
వరయుగా అన్ని రకముల సామానులు.

సైడ్ బై సైడ్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.
(కాన్ బిసాపు మెషనుడి పోల్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హెస్పిడు కాంపౌండు ఎంజిన్లు.

పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము ప్రెసురు 120 పౌండు గలవి.
కాంపౌండు — హై, లో ప్రెసుర్ సిలిండర్లు.
స్టీము ప్రెసురు 180 పౌండు గలవి.

వివరము లకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాన్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మా సేవర్ల బాపనయ్యగారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, శైశ్యము, వడితము, రొమ్మపడితము, తలమెప్పి, వాయువునొప్పులు,
బొట్టు, బెణుకులు, చిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని దబ్బిలో సహజం దున్న 0-10-00; దబ్బి 1-5 రూ 5-12-0. పోస్తుభులు శూన్యం.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి ఏజి, మదరాసు.

